

MANUÁL PRO PRÁCI VOLEBNÍCH KOMISÍ

1. PŘÍSLUŠNOST A SLOŽENÍ ORGÁNU PŘÍSLUŠNÉHO K VÝKONU VOLEB

1.1. VOLBY NÁRODNÍCH POSLANCŮ NÁRODNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ A VOLBY PREZIDENTA REPUBLIKY

Zákon o volbě lidových poslanců a zákon o volbě prezidenta republiky jako orgánů pro volby národních poslanců, tj. volby prezidenta republiky (dále jen "republikové volby"), definovaly:

1. **Republiková volební komise (RIK)**
2. **Okrskové volební komise**
3. **Volební komise**

REPUBLIKOVÁ VOLEBNÍ KOMISE

Rik je příslušný k zajištění zákonného průběhu voleb v souladu se zákonem.

RIK má vlastní **stálé a rozšířené složení**.

Stálé shromáždění RIK provádějící republikové volby, které jsou naplánovány 3. dubna 2022, bylo v souladu s volebními zákony rozšířeno o šest dalších členů a šest zástupců nominovaných předsedou Národního shromáždění tak, že trvalé složení RIK-u se v současné době skládá z prezidenta, místopředsedy, 22 členů a 22 zástupců, tajemníka a zástupce tajemníka RIK, stejně jsou tam dva účastníci odpovědní za statistiku.

Během republikových voleb, které se budou konat 3. dubna 2022, pracuje RIK ve **rozšířeném složení**, které se podle zákona skládá z stálého složení a členů a náměstků členů jmenovaných na návrh uchazečů o vyhlášené volební seznamy kandidátů na poslance a navrhovatelů deklarovaných kandidátů na prezidenta republiky.

OKRSKOVÁ VOLEBNÍ KOMISE

Okrskové volební komise jsou ve smyslu zákona o volbě poslanců:

- obecní volební komise
- městské volební komise
- volební komise městských obcí města Bělehradu

Okrskové volební komise plní úkoly, které v minulých volbách plnily především pracovní orgány tvořené Republikovou volební komisí pro účely provádění parlamentních a prezidentských voleb.

Podle nového zákona o okrskových volbách počet členů stálého volebního složení závisí na velikosti územního samosprávného celku, pro který je ustanovena, takže stálou okrskovou volební komisí tvoří:

- předseda, šest členů, místopředseda a šest náměstků v územním samosprávném celku s maximálně 50 000 zapsanými voliči
- předseda, osm členů, místopředseda a osm náhradníků v územním samosprávném celku s maximálně 100 000 zapsanými voliči
- předseda, deset členů, místopředseda a deset náměstci členů v územním samosprávném celku s maximálně 500 000 zapsanými voliči
- předseda, 12 členů, místopředseda a 12 náměstků v územním samosprávném celku s více než 500 000 zapsanými voliči

Stálé složení okrskových volebních komisí pro republikové volby, které je naplánováno 3. dubna 2022, bylo v souladu s volebními zákony rozšířeno o dalšího člena a náměstka člena jmenovaného RIKem na návrh předsedy Národního shromáždění.

Při volbách pracují okrskové volební komise v rozšířeném složení, které se podle zákona jako i RIK skládá ze stálého složení a členů a náměstků jmenovaných na návrh uchazečů o vyhlášené volební seznamy kandidátů na poslance a navrhovatelů deklarovaných kandidátů na prezidenta republiky

Pravomocí okrskové volební komise při provádění republikových voleb je:

- organizovat technickou přípravu voleb
- jmenovat, odvolávat a prohlašovat zánik funkce členů a náměstků orgánu příslušného pro prosazování voleb
- specifikovat volební místnosti
- rozhodovat o žádostech o zrušení hlasování ve volebních místnostech z důvodu nesrovnalostí při provádění hlasování

- obdržovat volební materiál od RIKu a předá jej volebním komisím
- po skončení hlasování přebírat volební materiál z volebních místností
- poskytovat podporu volebním místnostem při provádění hlasování
- informovat RIK o tom, jak probíhá hlasování
- přijímat souhrnnou zprávu o výsledcích hlasování z volebních místností umístěných na jejím území
- plní další úkoly v souladu se zákonem o volbě poslanců a zákony RIKu.

VOLEBNÍ KOMISE

VOLEBNÍ KOMISE:

- před hlasováním převzít volební materiál od okrskové volební komise
- připravit volební místnost pro zahájení hlasování a upravit volební místnost a objekt
- provádět hlasování ve volební místnosti
- provádět hlasování mimo volební místnost
- zajistit správnost a tajnost hlasování
- udržovat pořádek ve volební místnosti
- zjistit výsledky hlasování ve volební místnosti
- po hlasování předat volební materiály okrskové volební komisi

Hlasovací komise mají své stálé a rozšířené složení.

Stálé složení volební komise jmenuje okrsková volební komise na návrh parlamentních skupin složených z prezidenta, dvou členů a jejich náměstků.

Stálé složení volebních komisí, které budou konat republikové volby 3. dubna 2022, bylo rozšířeno v souladu se zákonem o volbě poslanců o dalšího člena a náměstka člena jmenovaného RIKem na návrh předsedy Národního shromáždění.

Volební komise v rozšířeném složení se skládá ze stálého složení a členů a náměstků jmenovaných na návrh uchazečů o vyhlášené volební seznamy kandidátů na poslance a navrhovatelů deklarovaných kandidátů na prezidenta republiky.

REPUBLIKOVÁ VOLEBNÍ KOMISE

- předseda
- místopředseda
- 22 členů
- 22 náměstků členů
- dva účastníci zodpovědní za statistiku
- tajemník
- zástupce tajemníka
- členové a náměstkové jmenovaných na návrh uchazečů o vyhlášené volební seznamy kandidátů
- členové a náměstkové jmenovaných na návrh uchazečů o vyhlášené volební seznamy deklarovaných kandidátů na prezidenta republiky

OKRSKOVÉ VOLEBNÍ KOMISE

- předseda
- místopředseda
- členové
- náměstkové členů
- členové a náměstkové jmenovaných na návrh uchazečů o vyhlášené volební seznamy kandidátů
 - členové a náměstkové jmenovaných na návrh uchazečů o vyhlášené volební seznamy deklarovaných kandidátů na prezidenta republiky

VOLEBNÍ KOMISE

- předseda
- místopředseda
- tři stálí členové
- tři náměstkové stálých členů
- členové a náměstkové jmenovaných na návrh uchazečů o vyhlášené volební seznamy kandidátů
- členové a náměstkové jmenovaných na návrh uchazečů o vyhlášené volební seznamy deklarovaných kandidátů na prezidenta republiky

Grafické znázornění orgánů pro vedení voleb poslanců a voleb prezidenta republiky, které se uskuteční 3. dubna 2022 v rozšířeném volebním složení

Pyramidové zobrazení orgánů prosazujících volby

1.2. VOLBY ZASTUPITELŮ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Dne 3. dubna se ve 14 městech a obcích včetně obce Sevojno ve městě Užice kromě republikových voleb konají volby zastupitelů územních samosprávných celků (okrskové volby).

Zákon o okrskových volbách definuje orgány pro konání okrskové volby:

- 1.Volební komise územních samosprávných celků (IK)
- 2.Volební komise

ROZŠÍŘENÉ SLOŽENÍ VOLEBNÍCH KOMISÍ A VOLEBNÍCH KOMISÍ

V obcích/městech, kde se budou konat okrskové volby dne 3. dubna, bude rozšířené složení okrskových volebních komisí a volebních komisí o členy a náměstky jmenovaných na návrh uchazečů vyhlášené volební seznamy kandidátů na volbu obecních/ městských zastupitelů, pokud se současně nezúčastní republikových voleb.

1.3. KODEX CHOVÁNÍ ČLENŮ A NÁMĚTKŮ VOLEBNÍCH ORGÁNŮ

S cílem zlepšit práci, ale také stanovit etické standardy chování očekávané od orgánů prosazujících volby vydal RIK Kodex chování pro členy a náměstkyně volebních orgánů pro prosazování voleb.

V souladu s Kodexem jsou členové a náměstkyně volebních orgánů povinni:

- zodpovědně, svědomitě, profesionálně a v rámci pravomocí, které jim byly svěřeny, plní povinnosti, které jim byly svěřeny.
- plnit své úkoly nestranně a efektivně v souladu s profesními normami
- dodržovat zásady politické neutrality při uplatňování
- dbát při rozhodování na veřejný zájem, tj. aby jejich soukromý zájem nebyl v rozporu s veřejným zájmem
- jednat v mezích daného oprávnění a v souladu s účelem, pro který bylo oprávnění uděleno
- být zacházeno trpělivě, zdvořile a se vší péčí a úctou ke všem voličům a ostatním účastníkům volebního procesu, zejména těm se zdravotním postižením,
- být vhodně a úhledně oblečeni a aby jejich způsob oblékání nepoškozoval pověst orgánů prosazujících volby;
- být aktuální, profesionální a přesné při plnění zákonných povinností
- rozvíjet kolegiální a korektní vztahy s ostatními členy a náměstkyně volebních orgánů.
- zachovat pověst orgánů, které zastupují

Členům a náměstkům volebních orgánů není dovoleno:

- obdržet dar, službu nebo jinou výhodu pro sebe nebo členy své rodiny při výkonu funkce, s výjimkou protokolu nebo vhodného daru zákonem určité hodnoty.
- využívat veřejný majetek a úřední prostory volebních orgánů k soukromým nebo politickým účelům, ani zneužívat jejich funkce k osobnímu prospěchu nebo využívání politickou stranou, která je navrhla u orgánu příslušného k výkonu voleb,
- upřednostňovat nebo diskriminovat jednotlivé voliče při výkonu jejich volebních práv z důvodu politických, národnostních, rasových, náboženských, genderových nebo jiných
- nepravdivá prohlášení nebo informace, které by poškodily pověst volebních orgánů, nebo zpochybňovat integritu volebního procesu
- úmyslně nebo z extrémní nedbalosti s cílem způsobit materiální škodu orgánům prosazujícím volební pravomoci nebo k tomu povzbudit jiné osoby.
- veřejně vyjadřovat svou politickou, náboženskou nebo jinou osobní příslušnost, která by mohla zpochybnit jejich nestrannost při rozhodování
- v oficiálních prostorách nosit symboly a slogany politických stran

2. PŘEDÁNÍ VOLEBNÍCH MATERIÁLŮ PŘED HLASOVÁNÍM

RIK předkládá volební materiály určené k vedení republikových voleb prostřednictvím svých členů a náměstků, ve trvalém a rozšířeném složení, oprávněných provádět určité volební akce pro obce na území konkrétního správního obvodu.

Volební materiál je předáván okrskovým volebním komisím z území správního obvodu, pro které jsou pověřeny koordinátory RIK v sídlech správních obvodů.

Okrsková volební komise **předkládá volební materiály** volebním komisím z území své obce/města **v obecním/městském sídle**.

O čase, místě a harmonogramu předání volebního materiálu volebním komisím informuje okrsková volební komise předsedy a místopředsedy volebních komisí, jakož i osoby oprávněné nominovat osoby do volebních komisí ve stálém a rozšířeném složení.

Předání materiálu volebním komisím se provádí **nejméně 24 hodin před zahájením volby**, tj. nejpozději v pátek 1. dubna 2022.

O předání volebního materiálu mezi okrskové volební komisí a volební komisí **se skládá záznam** obsahující seznam všech materiálů, které volební komise přebírá od okrskové volební komise.

Pro každé volby, v nichž se bude hlasovat 3. dubna, se předkládají samostatné volební materiály, a proto se o předání těchto materiálů pro každé volby pořizuje zvláštní záznam.

POZNÁMKA:

Předání volebních materiálů se mohou zúčastnit oprávnění zástupci uchazečů o volební listinu, tj. navrhovatelé kandidátů na prezidenta republiky, jakož i zástupci pozorovatelů, kterým RIK udělil akreditaci.

REPUBLIKOVÁ VOLEBNÍ KOMISE A OKRSKOVÁ VOLEBNÍ KOMISE PRO KAŽDOU VOLEBNÍ KOMISI PRO VOLBY KONANÉ 3. DUBNA 2022 STANOVÍ:

- **Souhrnný volební seznam kandidátů na poslance a Volební seznam kandidátů na prezidenta republiky**

(Souhrnný volební seznam je dokument obsahující všechny volební seznamy s osobními jmény všech kandidátů na poslance a údaji o roce jejich narození, povolání a bydliště, zatímco Seznam kandidátů na prezidenta republiky je dokument obsahující jméno a příjmení kandidátů, roky jejich narození, povolání a jméno jejich navrhovatelé.

Tyto dokumenty jsou vytištěny v srbštině, cyrilice. V obcích/městech, kde se jazyky národnostních menšin oficiálně používají, se tyto dokumenty tisknou i v těchto jazycích.

Zákon nařizuje, aby Souhrnný volební seznam a Seznam kandidátů pro volbu prezidenta republiky byly během hlasování ve volební místnosti viditelně prominentní, aby voliči mohli být informováni o všech volebních seznamech a kandidátech na poslance a prezidenta republiky.)

- **Rozhodnutí o jmenování členů a náměstků volební komise?**
- **Rozhodnutí o jmenování členů a náměstků stálého člena volební komise na návrh předsedy Národního shromáždění**

(Řešení obsahuje osobní jména osob jmenovaných do stálého složení volební komise na návrh předsedy Národního shromáždění a slouží k určení, které osoby jsou oprávněny jako členové volební komise hlasovat ve volební místnosti.)

- **VÝPIS ZE SEZNAMU VOLIČŮ PRO VOLBU POSLANCŮ A VÝPIS ZE SEZNAMU VOLIČŮ PRO VOLBU PREZIDENTA REPUBLIKY, s případným seznamem následných změn v seznamu voličů, který je připojen k výpisu ze seznamu voličů**

(Výpis / zvláštní výpis ze seznamu voličů je dokument, který obsahuje osobní údaje voličů, kteří mají právo volit ve volební místnosti, a slouží také k evidenci voličů, kteří hlasovali.)

- **ZVLÁŠTNÍ VÝPIS ZE SEZNAMU VOLIČŮ PRO VOLBU POSLANCŮ A ZVLÁŠTNÍ VÝPIS ZE SEZNAMU VOLIČŮ PRO VOLBU PREZIDENTA**

REPUBLIKY, pokud ve volební místnosti hlasují voliči, kteří vykonávají vojenskou službu, vojenské cvičení nebo se vzdělávají v jednotkách nebo institucích srbské armády.

(Výpis ze zvláštního seznamu voličů je dokument, který obsahuje osobní údaje voličů, kteří mají právo volit ve volební místnosti, a slouží také k zápisu voličů, kteří hlasovali.)

- **HLASOVACÍ LÍSTKY pro parlamentní a prezidentské volby pro hlasování voličů PODLE VÝPISU / ZVLÁŠTNÍHO VÝPISU ze seznamu voličů a případné seznamy následných změn v seznamu voličů**

V obcích/městech, kde se oficiálně používají jazyky národnostních menšin, se hlasovací lístky tisknou také v těchto jazycích. Většina hlasovacích lístků je logicky vytištěna pouze v srbském jazyce a cyrilici, ale existuje až 28 různých variant hlasovacího lístku (např. srbsko-maďarský, srbsko-bosenský, srbsko-maďarský-slovenský atd.). Počet jazyků, ve kterých je hlasovací lístek vytištěn, samozřejmě závisí na formátu (velikosti) hlasovacího lístku.

- **KONTROLNÍ SEZNAM PRO KONTROLU PLATNOSTI VOLEBNÍ URNY PRO VOLBU POSLANCŮ A KONTROLNÍ SEZNAM PRO PLATNOST VOLEBNÍ URNY PRO VOLBU PREZIDENTA REPUBLIKY**

(Volební komise kontroluje, zda jsou volební urny správné a prázdné. Výsledek kontrol se píše do příslušného kontrolního seznamu pro parlamentní a prezidentské volby.)

- **ZÁPIS O PRÁCI VOLEBNÍ KOMISE o průběhu hlasování při volbě poslanců a ZÁPIS O PRÁCI VOLEBNÍ KOMISE o průběhu hlasování při volbě prezidenta republiky, každý v šesti vyhotoveních.**

(Záznam o práci volební komise je dokument vyplněný volební komisí, který zaznamenává všechny skutečnosti o průběhu hlasování a výsledcích hlasování ve volební místnosti.

(Zápisy o práci volební komise se kromě srbštiny a cyrilice tisknou ve všech jazycích národnostních menšin, které se v daném územním samosprávném celku úředně používají. To prakticky znamená, že v těch obcích, kde jsou kromě srbštiny v úředním užívání např. další dva jazyky, existují tiskopisy tří zápisů o práci volební komise v šesti vyhotoveních, resp. jeden tiskopis pro každý z těchto tří jazyků)

- **Formulář Zázpisu o pozorovateli práce volební komise o průběhu hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny a volbách prezidenta republiky, v šesti vyhotoveních**

(Údaje o zástupcích tuzemských a zahraničních pozorovatelů, kteří byli přítomni ve volební místnosti, se zapisují do Rejstříku pozorovatelů práce volební komise. Tito zástupci mají právo uvést do zázpisu své případné připomínky, tj. postřehy k průběhu hlasování ve volební místnosti.)

- **Manuál pro práci volebních komisí**

(Manuál pro práci volebních komisí je publikace obsahující soubor pravidel pro chování volebních komisí při hlasování a určování výsledků hlasování ve volební místnosti.)

- **KONTROLNÍ FORMULÁŘ** pro logické sčítání výsledků hlasování **v parlamentních volbách** a **KONTROLNÍ FORMULÁŘ** pro logické sčítání výsledků hlasování **v prezidentských volbách**

(Kontrolní formulář je prostředkem, který pomáhá volební komisi určit výsledky hlasování a ověřit, zda jsou zjištěné výsledky správné.)

- **STÁTNÍ VLAJKA REPUBLIKY SRBSKO**

(Státní vlajka Republiky Srbsko vyniká při hlasování ve volbách do státních orgánů ve volebních místnostech.)

- **Formuláře osvědčení o volebním právu pro hlasování mimo volební místnost (pro oba volební procesy)**

(Osvědčení volebního práva volit mimo volební místnost je dokument, který slouží k zajištění toho, aby volič, který hlasuje mimo volební místnost tím, že jej podepíše, potvrdil, že hlasoval. Podpis tohoto potvrzení nahrazuje podpis voliče ve výpisu ze seznamu voličů.)

- **Formuláře záznamů o přítomnosti členů a náměstků volební komise ve trvalém nebo rozšířeném složení volební místnosti, každý ve dvou vyhotoveních**

(Ze záznamů o přítomnosti stálého složení volební komise ve volební místnosti a ze záznamů o přítomnosti rozšířeného složení volební komise ve volební místnosti se zjistí, kteří členové a náhradníci volební komise byli přítomni ve volební místnosti. Odměna za práci ve volební komisi se vyplácí výhradně osobám, které jsou zapsány v uvedených záznamech.)

Je důležité si uvědomit, že podepisování záznamů o docházce NENAHRAZUJE podpis pracovního záznamu volební komise.)

- **Seznam zástupců domácích i zahraničních pozorovatelů akreditovaných pro sledování práce volebních komisí**

(Tento seznam slouží k zajištění toho, aby volební komise mohla zkontrolovat, zda zástupce pozorovatele, který přišel do volební místnosti a má akreditaci vydanou RIK, je skutečně oprávněn být přítomen v konkrétní volební místnosti.)

- **Informativní plakáty pro voliče**

(Informační plakáty pro voliče jsou umístěny ve volební místnosti a slouží k poučení voličů o způsobu hlasování.)

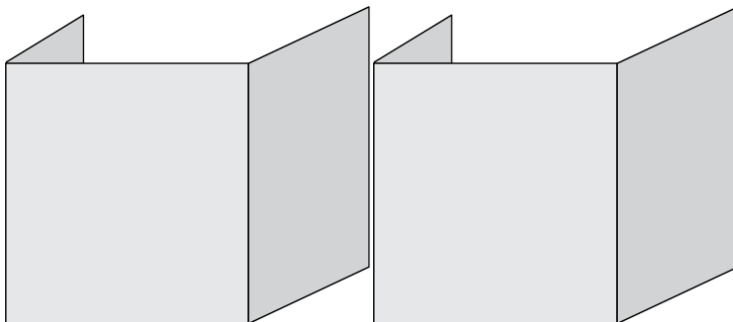
- **Identifikační karty pro členy volebních komisí s klipy**

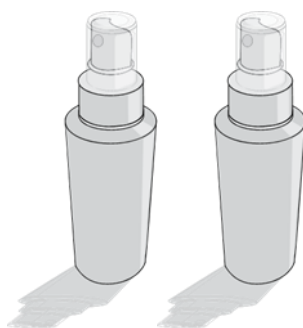
(Identifikační průkazy slouží ke zjištění, zda jsou osoby přítomné ve volební místnosti oprávněny hlasovat ve volební místnosti.)

- **Označení volební místnosti a dvě značky volebních uren (pro oba volební procesy)**

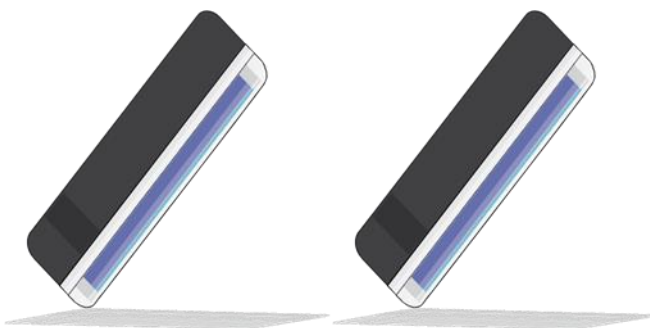
- **DVĚ volební urny (pro parlamentní a prezidentské volby)**
- **Zástěny pro zajištění tajnosti hlasování**

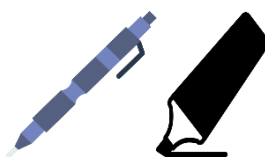
- **dva spreje pro označení prstu voliče**

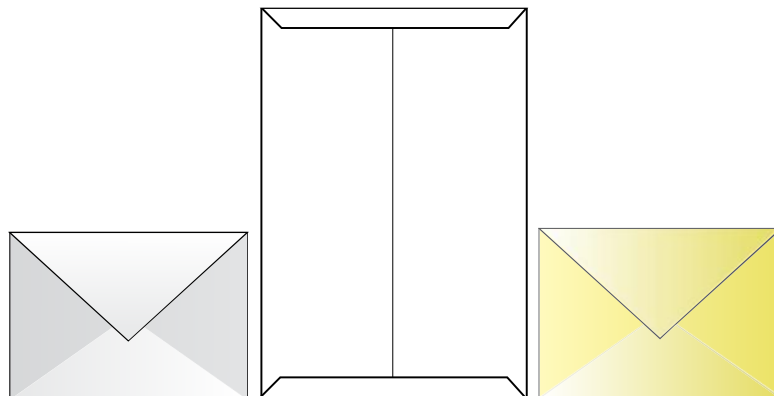
- **dvě UV lampy**

- **Baterie pro UV lamp**
- **psací potřeby (pera a fixy)**

- zapečetovací nálepky na volební urny, stejně jako nálepky na zapečetění obálek po hlasování nebo větší formáty proužků (diapozitivů) hlasovacích lístků (šlajfka)
- obálky pro odevzdání hlasovacích lístků, kontrolní seznamy a potvrzení volebního práva volit mimo volební místnost

- ostatní kancelářské materiály (nůžky, lepicí páska, pravítko a psací papír)

! DÁVEJTE POZOR:

Členové volební komise, kteří si vyzvednou volební materiály, nejčastěji předseda volební komise, by měli věnovat pozornost stažení všech materiálů uvedených v předávacích dokumentech, z nichž **nejdůležitější hlasovací lístky, zvláštní pro každé volby, výpisy z volebních seznamů zejména pro každé volby, kontrolní seznamy správnosti každé volební urny a pracovní záznamy volební komise, pro každé volby zvláštní.**

! DÁVEJTE POZOR:

Při předávání by měla volební komise obdržet tolik hlasovacích lístků, kolik voličů může v dané volební místnosti hlasovat. V tomto ohledu **je třeba věnovat pozornost tomu, zda ve volební místnosti hlasují pouze voliči zapsaní ve výpisu ze seznamu voličů, nebo případně existuje zvláštní výpis, pokud hlasují voliči, kteří vykonávají vojenskou službu, vojenské cvičení nebo jsou na vzdělávání v jednotkách nebo institucích srbské armády (dále jen voliči v srbské armádě)**. Pokud je tedy ve volební místnosti zvláštní výpis pro voliče v srbské armádě, počet hlasovacích lístků odevzdaných volební komisi se rovná součtu počtu voličů zapsaných ve výpisu ze seznamu voličů, voličů zapsaných v následném seznamu a voličů v srbské armádě. Výpis ze seznamu voličů, voličů zapsaných v následném seznamu a voličů v srbské armádě

POZNÁMKA:

RIK může ve svých pokynech stanovit, že do volebních místností bude dodán ještě nějaký další materiál (např. ochranné roušky a rukavice), proto je třeba dbát na sledování položek z předávání volebního materiálu, tj. předávání dalšího materiálu (v případě, že takové záznamy RIK udělá).

PYTEL S VOLEBNÍM MATERIÁLEM

Po předání veškerého plánovaného materiálu (pro oba volební procesy) volební komisi je materiál **kromě nůžek 1** uložen do samostatných pytlů za nakládání s volebním materiálem (volební materiály jsou umístěny v šedém pytli pro parlamentní volby a volební materiál pro prezidentské volby v modrém pytli).

Po uložení materiálu do příslušných pytlů **jsou pytle zapečetěné za přítomnosti členů volební místnosti, bezpečnostní uzavírací páskou** (bílé pro parlamentní a modré pro prezidentské volby), jejichž pořadová čísla jsou zapsána do příslušného záznamu o předání volebních materiálů.

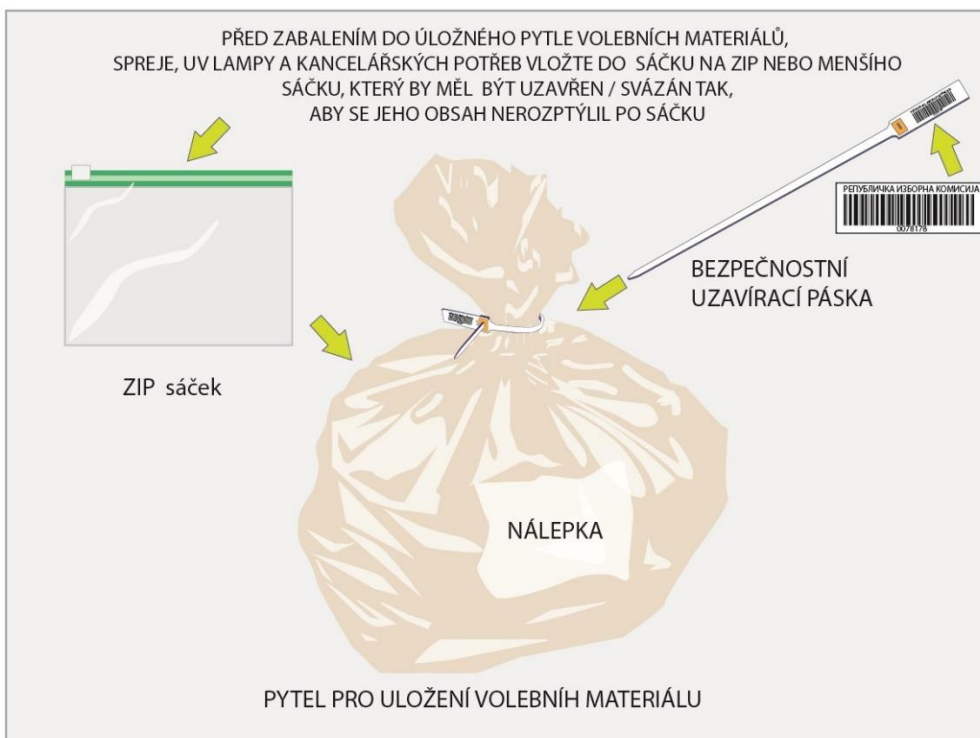
Sprej na prsty, UV lampy a kancelářské potřeby jsou umístěny v pytlí s volebním materiálem pro poslance.

1 Nůžky nejdou do pytle, protože se používají k přestřížení věznice s ostrahou, kde byl pytel zapečetěn v den hlasování ve volební místnosti

POZNÁMKA:

Před vložením volebního materiálu do pytle by měl být sprej na prsty, UV lampy a kancelářské potřeby umístěny do samostatného pytle nebo menšího sáčku, který by měl být uzavřen / svázn, aby se jeho obsah nerozsypal.

Před zapečetěním se pytle opatří příslušnými samolepkami s označením voleb poslanců nebo voleb prezidenta republiky, do kterých se vepíše název obce/města a číslo volební místnosti.

! DÁVEJTE POZOR:

1. Zapečetěné pytle s volebním materiálem nesmí být otevřeny dříve, než se volební komise shromáždí ve volební místnosti v den voleb.

2. Okrsková volební komise se musí před hlasováním postarat o:

- že volební materiály pro každé volby jsou zabaleny ve zvláštních pytlích (**šedých pro parlamentní volby a modrých pro prezidentské volby**);

- aby každý pytel s volebními materiály byl označen příslušnou nálepkou s názvem obce/města a číslem volební místnosti;

- že volební komise musí obdržet tolik volebních uren, kolik se ve volební místnosti konají volby

POZNÁMKA:

Při předávání volebních materiálů by měla místní volební komise poskytnout volební komisi telefonní číslo pro kontaktování osoby, která bude povinna otevřít volební místnost v den hlasování.

PŘEDÁNÍ VOLEBNÍHO MATERIÁLU PRO HLASOVÁNÍ V ZAHRANIČÍ

Pro odevzdání volebního materiálu pro hlasování v zahraničí jsou předepsána zvláštní pravidla. Tento materiál předkládá do volebních místností přímo koordinátor RIKu, nikoli místní volební komise.

Předání probíhá v sídle Ministerstva zahraničních věcí. Pro oba volební procesy jsou o předání sepsány zvláštní zápisy.

Předseda volební komise předá volební materiál do zahraničí do volební místnosti způsobem, jakým je diplomatická zásilka doručena a který zajišťuje bezpečnost volebního materiálu.

3. PŘÍPRAVA NA ZAHÁJENÍ HLASOVÁNÍ

V den hlasování, **3. dubna 2022, SE VOLEBNÍ KOMISE ZACHÁZÍ NEJPOZDĚJI V 6:00 HODIN VE VOLEBNÍ MÍSTNOSTI**, aby bylo možné provést veškeré přípravy na zahájení hlasování.

! DÁVEJTE POZOR:

Člen volební komise nebo jeho náměstek by měl být přítomen ve volební místnosti, od shromáždění volební komise v den hlasování až po stanovení výsledků hlasování ve volební místnosti a vyplnění zápisu o hlasování volební komisí.

! DÁVEJTE POZOR:

Člen volební komise a jeho náměstek mohou být přítomni ve volební místnosti současně nebo se střídat. Volební komise proto nesmí zakázat přítomnému členovi volební komise, který je jeho náměstkem, aby byl ve volební místnosti společně s členem, jehož je zástupcem. V případě, že odhadne, že přítomnost velkého počtu členů a náměstků volební komise v rozšířeném složení ohrožuje tajnost hlasování, měl by předseda volební komise upozornit, že současná přítomnost člena volební komise i jeho náhradníka není nutná.

POZNÁMKA:

Zástupci pozorovatele, kterým RIK udělil akreditaci, se mohou rovněž účastnit příprav na zahájení hlasování.

Příprava na zahájení hlasování probíhá ve třech fázích:

1. stanovení plnosti a správnosti volebního materiálu (pro oba volební procesy)
2. upravit volební místnost
3. dohoda o distribuci úkolů

3.1. URČENÍ PLNOSTI A PLATNOSTI VOLEBNÍCH MATERIÁLŮ

Předseda volební komise na obě pytle odřízne bezpečnostní zámky, **které musí uchovat a po hlasování předložit okrskové volební komisi.**

Poté se porovná stav volebního materiálu v pytlech (u obou volebních procesů) s údaji ze zápisu o předání volebního materiálu před hlasováním a tím se zjistí, zda je obdržený materiál úplný a správný. V případě, že chybí některý z volebních materiálů z předávacího protokolu pro parlamentní nebo prezidentské volby, je o tom neprodleně informována okrsková volební komise.

! DÁVEJTE POZOR:

Hlasovací lístky se předávají volební komisi zabalené v obálcích se 100 hlasovacími lístky a zpravidla s jednou obálkou obsahující méně než 100 hlasovacích lístků. Pokud například ve volební místnosti hlasuje 558 voličů, bude volební komisi poskytnuto pět obálek se 100 hlasovacími lístky a jedna (šestá obálka) obsahující 58 hlasovacích lístků. V rámci přípravy na zahájení hlasování by volební komise měla otevřít pouze obálku s méně než 100 voliči, zatímco další obálka (obálka se 100 hlasovacími lístky) se otevře až po otevření počtu voličů odpovídajícího počtu hlasovacích lístků odpovídajícího počtu hlasovacích lístků v obálce s méně než 100 hlasovacími lístky. V souladu se specifikovaným, například ve volební místnosti s 558 voliči, kontrola, zda byl volební komisi doručen dostatečný počet hlasovacích lístků, zahrnuje sčítání (**bez otevírání obálek**), zda existuje odpovídající počet obálek se 100 hlasovacími lístky a kontrolu, zda je v obálce s méně než 100 hlasovacími lístky 58 hlasovacích lístků.

Pro zahájení hlasování je **nutné** mít ve volební místnosti následující volební materiál:

- Souhrnný volební seznam kandidátů na poslance a seznam kandidátů pro volbu prezidenta republiky
- výpis ze seznamu voličů pro volbu poslanců a výpis ze seznamu voličů pro volbu prezidenta republiky.

- zvláštní výpisy ze seznamu voličů pro oboje volby, pokud voliči srbské armády hlasují ve volební místnosti
- hlasovací lístky pro hlasování v obou volbách (**přesný počet není vyžadován!**)
- kontrolní seznamy pro kontrolu platnosti volebních urn pro obě volby
- volební urny pro parlamentní volby a volební urny pro prezidentské volby
- jeden sprej pro označení prstu voliče
- jedna UV lampa
- alespoň jedna zástěna pro zajištění tajnosti hlasování
- tříbarevne vlákno a nálepky na zapečetění volební urny

Pouze pokud některý z těchto materiálů chybí, hlasování nemůže začít.

! DÁVEJTE POZOR:

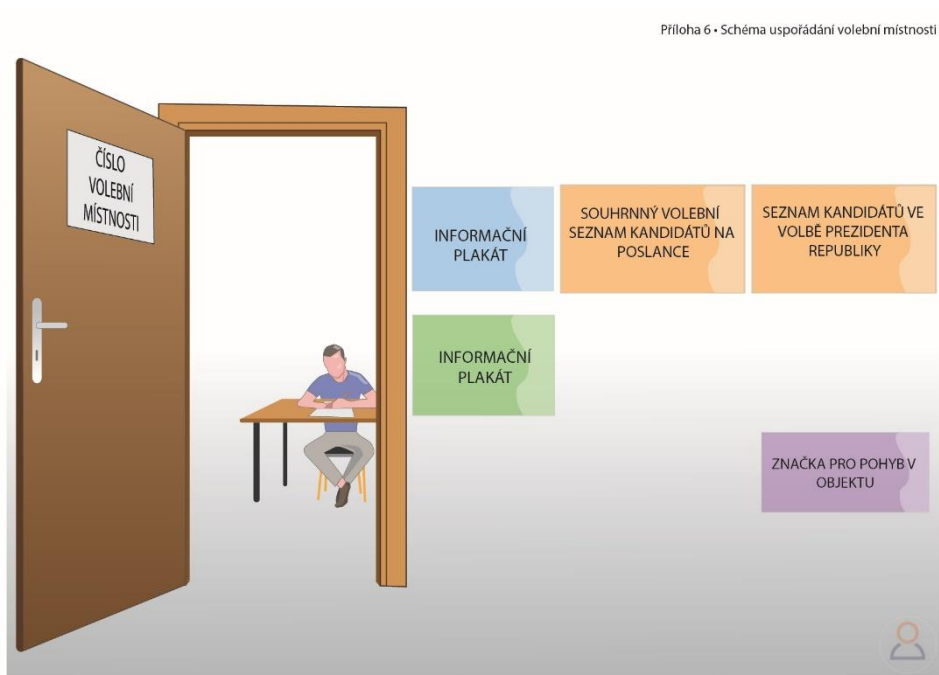
Nebyl-li ve volební místnosti pro některý z volebních procesů odevzdán počet hlasovacích lístků, který odpovídá počtu voličů, kteří hlasovali ve volební místnosti, není to důvodem, aby volební komise volební místnost neotevřela a nezačala hlasování. Proto by v tom případě měla volební komise pokračovat v přípravných akcích a umožnit zahájení hlasování ve volební místnosti.

3.2. ÚPRAVA VOLEBNÍ MÍSTNOSTI

Po zjištění, že má k dispozici volební materiál potřebný k zahájení hlasování, přistoupí členové volební komise k úpravě volební místnosti:

- nejprve se u vchodu do objektu, kde se volební místnost nachází, zvýrazní číslo a název volební místnosti
- je-li v budově více volebních místností nebo je-li budova s jednou volební místností velká, mělo by se vedení obce/města postarat o zřízení vhodných směrovek
- u vchodu do místnosti, kde se nachází volební místnost, bude uvedeno číslo a název volební místnosti

- V místnosti, kde se nachází volební místnost, vyniká státní vlajka Republiky Srbsko
- Souhrnný seznam voličů a Seznam kandidátů pro volbu prezidenta republiky musí být vyvěšeny před místností, kde je volební místnost
- Informativní plakáty pro voliče musí být vyvěšeny před místností, kde se nachází volební místnost

Poté je místnost uspořádána tak, že od vchodu do volební urny musí být místa pro konání volební činnosti nastavena v následujícím pořadí:

- místo, kde je kontrola UV lampou
- místo, kde se zjišťuje totožnost voliče
- místo, kde je k dispozici **výpis ze seznamu voličů pro hlasování o volbě poslanců** a zvláštní výpis ze seznamu voličů pro volbu poslanců pro voliče v srbské armádě, pokud hlasují v této volební místnosti
- místo, kde se nachází **výpis ze seznamu voličů pro volbu prezidenta republiky** a zvláštní výpis ze seznamu voličů pro volbu prezidenta republiky pro voliče srbské armády, pokud hlasují v této volební místnosti

- místo, kde se prst voliče nastříká sprejem
- místo, kde se doručují hlasovací **lístky pro volbu poslanců**
- místo, kde se doručují hlasovací **lístky pro volbu prezidenta republiky**
- místo, kde člen volební komise učí voliče, jak volit;
- zástěny pro zajištění tajnosti hlasování
- volební urny **pro volbu poslanců**
- volební urny **pro volbu prezidenta republiky**

! DÁVEJTE POZOR:

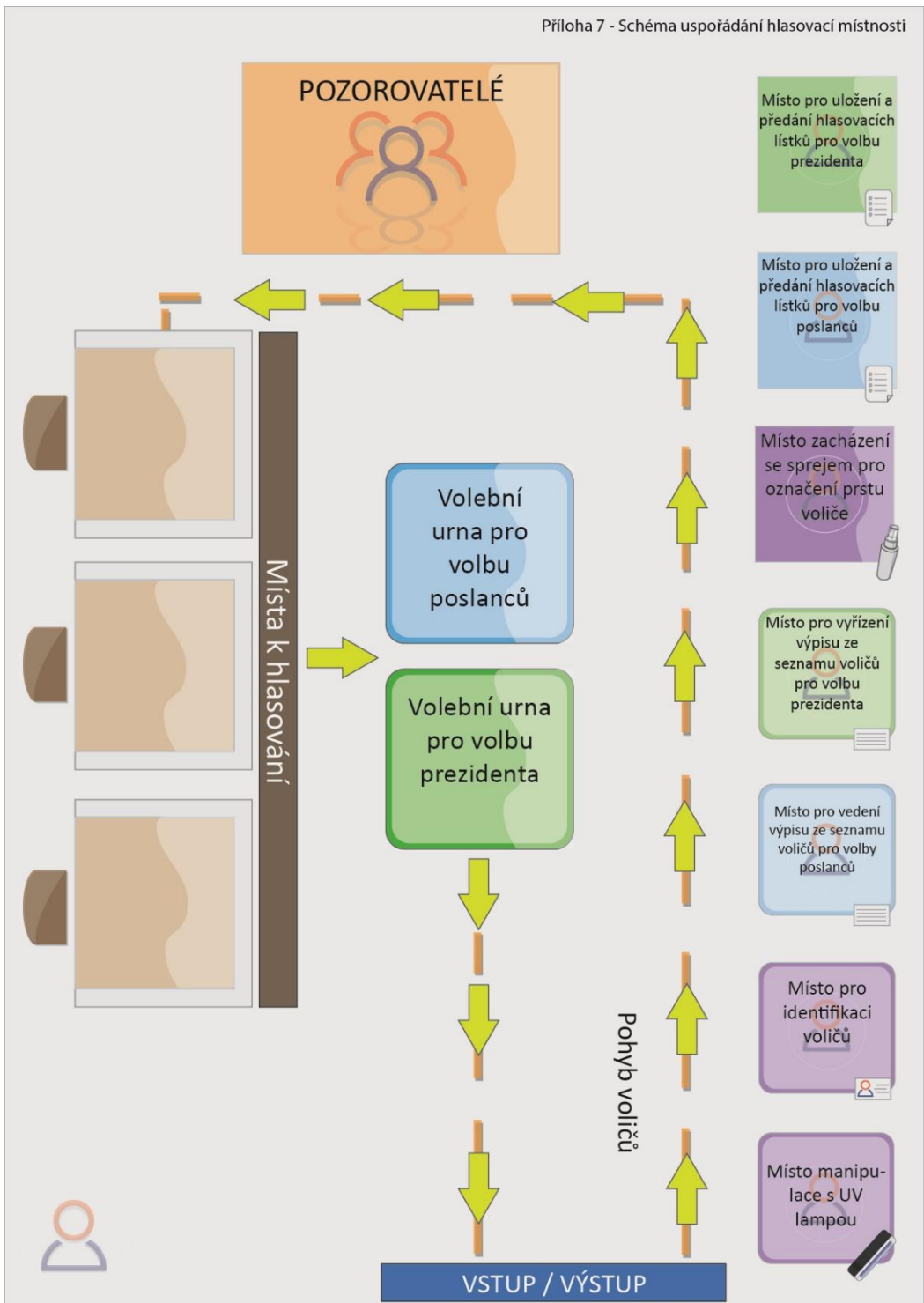
Hlasovací zástěny musí být zřízeny tak, aby byla zajištěna tajnost hlasování, tj. aby žádný z členů volební komise, zástupci pozorovatelů, novináři ani jiní voliči neviděli, jak volič vyplňuje hlasovací lístek.

Také otvor zástěny by měl směřovat ke stěně, kde vzdálenost mezi zástěnami musí být alespoň jeden metr.

POZNÁMKA:

1. Na urnu pro volby poslanců musí být vlepen hlasovací lístek, který slouží jako označení urny a na kterém je poznámka, že urna je určena k hlasování ve volbách na poslance.

2. Na urnu pro volbu prezidenta republiky musí být vlepen hlasovací lístek, který slouží jako označení urny a na kterém je poznámka, že urna je určena k hlasování ve volbě prezidenta republiky.

Vzor volebních místností pro volby 3. dubna 2022

Kromě úpravy volební místnosti musí volební komise zkontrolovat, zda jsou v této místnosti nebo přímo před volební místností **vyvěšeny symboly politické strany a uchazečů o vyhlášené volební seznamy kandidátů nebo navrhovatele kandidáta na prezidenta republiky, jakož i další volební propagační materiály** (politických stran, koalicí politických stran, občanských sdružení). Zjistí-li volební komise, že takový materiál byl zvýrazněn, měla by jej odstranit, a pokud tak nemůže učinit, informuje o nutnosti jeho odstranění okrskovou volební komisi, která o tom informuje příslušný obecní úřad.

POZNÁMKA:

Volební komise musí dbát na to, aby hlasovací materiály nebyly vyvěšeny v místnosti, kde se hlasuje, nebo přímo před volební místností, dokud se hlasuje ve volební místnosti.

SOUČASNÉ KONÁNÍ OKRSKOVÝCH VOLEB S REPUBLIKOVÝMI VOLEBAMI

V těch obcích/městech, kde se budou konat okrskové volby společně s volbami republikovými, by mělo být za místem pro výpis ze seznamu voličů pro prezidentské volby stanoveno místo pro výpis ze seznamu voličů pro hlasování v okrskových volbách, přičemž místo, kde se vydávají hlasovací lístky pro okrskové volby, by mělo být umístěno za místem, kde se vydávají hlasovací lístky pro prezidentské volby.

Kromě míst, kde jsou volební urny pro parlamentní a prezidentské volby, by mělo být k dispozici také místo pro volební urnu pro okrskové volby.

! ZVLÁŠTNÍ POZORNOST VĚNUJTE:

Ve velkém počtu volebních místností, kdy se hlasuje ve volební místnosti v několika volbách a je zde více než jedna volební urna, se na volební urny místo papíru s volebním štítkem nalepí hlasovací lístky, aby voliči věděli, do které urny mají který hlasovací lístek vložit. Pokud se tak (**nesprávně**) stane, nesmí volební komise zapomenout po skončení hlasování tyto hlasovací lístky z volebních schránek vyjmout a vložit je do nepoužitých urn!

3.3. DOHODA O SDÍLENÍ ÚKOLŮ

Po dokončení úpravy volební místnosti se členové volební komise dohodnou na rozdělení odpovědnosti při provádění hlasování. Nejdůležitější je určit, kteří členové, tedy náměstkové, budou mít na starosti provádění následujících úkonů:

- Manipulace s UV lampami
- určení totožnosti voličů
- zpracování výpisu ze seznamu voličů pro volby poslanců a zvláštního výpisu ze seznamu voličů pro hlasování v srbské armádě pro volby poslanců
- zpracování výpisu ze seznamu voličů pro volbu prezidenta republiky a zvláštního výpisu ze seznamu voličů pro hlasování v srbské armádě pro volbu prezidenta republiky
- předání spreje na prst voliče
- ukládání a rozdávání hlasovacích lístků pro volbu poslanců
- ukládání a rozdávání hlasovacích lístků pro volbu prezidenta republiky
- učit voliče, jak hlasovat;
- dbát na to, aby voliči vložili své hlasovací lístky do příslušných volebních urn

Kromě výše uvedeného volební komise určí:

- **tři členové nebo náměstkové volební komise**, kteří byli jmenováni na návrh tří různých oprávněných navrhovatelů (z nichž alespoň jeden byl jmenován na návrh **opozičního volebního seznamu / opozičního kandidáta na prezidenta republiky**) a **kterí jako správci volební komise provedou hlasování mimo volební místnost**
- člen nebo náměstek volební komise, který bude **mít na starosti vyplňování kontrolních formulářů a provádění logické a účetní kontroly výsledků hlasování zadaných do kontrolních formulářů (pro oba volební procesy)**

! ZVLÁŠTNÍ POZORNOST VĚNUJTE:

Rozdělení úkolů neznamena, že pro každý zvláštní úkol může být jmenován pouze jeden člen volební komise, naopak. Je žádoucí, aby se členové volební komise při plnění úkolů spojených s průběhem hlasování střídali.

Předseda volební komise je povinen výslovně vyzvat členy a náměstký volební komise, kteří byli jmenováni na návrh opozičního volebního seznamu/ opozičního kandidáta na prezidenta republiky, aby konkrétně zkontrolovali určité volební akce, jako je: kontrola platnosti volební urny, třídění hlasovacích lístků na platné a neplatné a sčítání hlasů získaných voličskými seznamy.

3.4. VYPLNĚNÍ PRACOVNÍCH ZÁZNAMŮ VOLEBNÍ KOMISE PŘED OTEVŘENÍM VOLEBNÍ MÍSTNOSTI

Po provedení všech výše uvedených úkonů a před otevřením volební místnosti by volební komise měla vyplnit první čtyři body Zápisu o práci volební komise:

- v bodě 1 zadat číslo volební místnosti;
- do bodu 2 uvést název obce / města / ústavu / cizího státu;
- do bodu 3 uvést datum hlasování;
- do bodu 4 zapsat počet voličů, kteří jsou zapsáni ve výpisu ze seznamu voličů.

! DÁVEJTE POZOR:

Stanovení **počtu voličů registrovaných v seznamu voličů zahrnuje nejen určení počtu voličů ze samotného seznamu**, ale také věnování pozornosti seznamu následných změn v seznamu voličů, pokud **byl předložen se seznamem voličů**. Zároveň je třeba poznamenat, že tento případný seznam následných změn může zahrnovat nejen voliče, kteří byli následně zapsáni do seznamu voličů pro danou volební místnost, ale i voliče, kteří byli z této volební místnosti vyškrtnuti, nebo voliči, kteří nebyli zapsáni do seznamu voličů. přidány nebo smazány, ale byly změněny pouze některé údaje ve výpisu ze seznamu voličů, např příjmení. **Volební komise si proto musí při určování počtu voličů dávat pozor, aby spočítala ty, kteří byli přidáni, a odečetla ty, kteří byli vyškrtnut!**

Kromě výše uvedeného by volební komise měla věnovat pozornost **případnému zvláštnímu výpisu ze seznamu voličů pro hlasování v srbské armádě** a započítat je do celkového počtu voličů.

Například. Ve výpisu je zapsáno 578 voličů. V seznamu následných změn je 5 voličů, kteří byli přidáni do dané volební místnosti, 3 voliči, kteří byli z této volební místnosti vymazáni a 7 voličů, kterým bylo změněno příjmení nebo některé jiné osobní údaje, tedy ani dodáno, ani smazáno. 44 voličů je zapsáno ve zvláštním výpisu pro hlasování v srbské armádě. To znamená, že v této volební místnosti je zapsáno celkem 624 voličů (578 + 5 -3 + 44).

POZNÁMKA:

Konečný počet zapsaných voličů ve volební místnosti může volební komise zkontrolovat v oznámení, které se předkládá spolu se seznamem následných změn, pokud je takový seznam pro volební místnost předložen. Konkrétně okrsková volební komise předloží oznámení s konečným počtem voličů ve volební místnosti pro volební místnosti, kde došlo k následným změnám v seznamu voličů. Volební komise, pokud toto oznámení obdrží, musí pouze přepsat konečný počet voličů obsažený v oznámení.

! DÁVEJTE POZOR:

V těch volebních místnostech, kde existují zápisy o práci volební komise a v jazycích národnostních menšin, musí volební komise dbát na to, aby všechny údaje byly ve všech zápisech uvedeny v těchto jazycích.

4. OTEVŘENÍ VOLEBNÍ MÍSTNOSTI

Po provedení všech příprav k provedení hlasování a poté, **co všichni členové a náměstkové volební komise vyvěsí na viditelném místě své identifikační průkazy**, volební komise rozhodne, že hlasování může začít.

POZNÁMKA:

Členové volebních komisí jsou povinni mít u sebe po celou dobu ve volební místnosti svůj identifikační průkaz.

POZNÁMKA:

Předseda volební komise je povinen zajistit, aby **po celý den** byli členové a náměstkové volební komise zapsáni **v příslušné evidenci přítomnosti členů a náměstků volební komise ve trvalém nebo rozšířeném složení**, která slouží jako podklad pro vyplacení odměny volební komisi.

! DÁVEJTE POZOR:

Předseda volební komise musí upozornit členy a náměstky volební komise, že jejich zápis do v evidenci přítomnosti ve volební místnosti nenahrazuje ani nevylučuje povinnost podepsat pracovní zápis volební komise na konci práce volební komise, neboť je to jejich zákonná povinnost.

V souladu se zákonem se volební místnosti otevírají **v 7:00 hodin** a zavírají **v 8:00 hodin**. Během této doby musí být volební místnost nepřetržitě otevřena.

Do bodu 5 Zápisu o práci komise pro volební místnosti je nutno **ihned po otevření volební místnosti uvést čas otevření volební místnosti**.

ZKONTROLUJTE PLATNOST VOLEBNÍ URNY – VYPLŇTE KONTROLNÍ SEZNAM

Po otevření volební místnosti a příchodu prvního voliče do volební místnosti se zkontroluje správnost volebních uren tak, že se zjistí, zda jsou správné a prázdné, a poté se vyplní oba kontrolní seznamy pro kontrolu správnosti volební urny (pro parlamentní a prezidentské volby), které podepíší všichni přítomní členové a náměstkové volební komise a tento první volič.

Poté se zapíše Zápis o práci volební komise pro provedení hlasování pro volbu poslanců a Zápis o práci volební komise pro provedení hlasování pro volbu prezidenta republiky:

- jméno a příjmení voliče, který přišel do volební místnosti jako první – **bod 6. oba zápisy.**
- číslo, pod kterým je ve výpisu ze seznamu voličů zapsán volič, který se do volební místnosti dostavil jako první – **bod 7. oba zápisy.**

! DÁVEJTE POZOR:

Když první volič dorazí do volební místnosti, před vstupem do volebních uren, volební komise nutně nejprve zkontroluje UV lampou, zda tento volič již někde hlasoval, pak určí jeho totožnost se správnou identifikací a zkontroluje, zda je zapsán ve výpisu seznamu voličů.

Správnost volebních uren nelze kontrolovat v přítomnosti voličů, kteří po kontrole UV lampou zjistili, že šli k volbám v jiné volební místnosti, nemají platný doklad totožnosti, nejsou zapsáni ve výpisu seznamu voličů a kdo je členem volební komise v této volební místnosti.

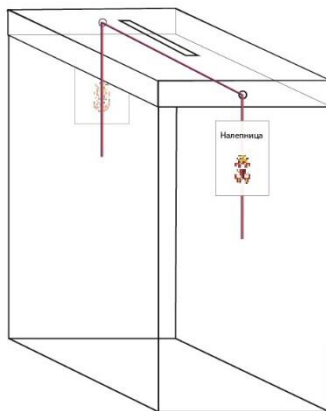
Po vyplnění a podepsání kontrolních seznamů jsou kontrolní seznamy vloženy do příslušné volební urny (podle toho, pro kterou volbu je volební urna určena)."

Po vyplnění a podepsání kontrolních listů se kontrolní listy vloží do příslušné volební urny (podle toho, která urna je zvolena).

! DÁVEJTE POZOR:

Je třeba dbát na to, aby kontrolní list pro kontrolu volební urny pro volby poslanců byl vkládán výhradně do urny pro tyto volby, tj. aby nebyl omylem vložen do urny pro volbu prezidenta republiky a naopak!

Po vložení kontrolních listů do příslušných volebních urn jsou také schránky uzavřeny a zapečetěny pomocí tříbarevného vlákna a pečících samolepek.

OBRAZEK ZAPEČETĚNÉ VOLEBNÍ URNY S TŘÍBAREVNÉM VLÁKNEM A NÁLEPKOU

SOUČASNÉ KONÁNÍ OKRSKOVÝCH VOLEB S REPUBLIKOVÝMI VOLBAMI

Ve volebních místnostech, kde se budou konat republikové volby současně s okrskovými volbami, **je možné, že volič bude zapsán pouze ve výpisu ze seznamu voličů pro hlasování v republikových volbách a nikoliv ve výpisu pro hlasování v okrskových volbách a naopak!** Volební komise na to musí pamatovat a nezapomenout zkontrolovat, zda první volič, který přišel do volební místnosti, je zapsán ve všech výpisech ze seznamu voličů. Pokud tomu tak není, provede se postup ověření volební urny pouze u těch voleb, ve kterých tento volič může hlasovat.

Teprve po provedení všech výše uvedených akcí umožní volební komise hlasovat prvnímu voliči.

5. HLASOVÁNÍ VE VOLEBNÍ MÍSTNOSTI

Volič odevzdá svůj hlasovací lístek ve volební místnosti, kde je zapsán na seznamu voličů. Volič může výjimečně volit mimo volební místnost, kde je zapsán ve výpisu ze seznamu voličů, jde-li o osobu, která nemůže volit ve volební místnosti pro vážnou nemoc, stáří nebo zdravotní postižení.

Voliči, kteří jsou ve vazbě nebo ve výkonu trestního postihu, volí ve volební místnosti ve věznici, kde se nacházejí.

Voliči v srbské armádě volí ve volebních místnostech, které jsou nejbližší útvaru nebo instituci, ve které se nacházejí.

Každý volič musí nejpozději pět dnů přede dnem voleb obdržet výzvu k hlasování obsahující: den a hodinu hlasování, číslo a adresu volební místnosti a číslo, pod kterým je volič zapsán ve výpisu z seznam voličů.

DŮLEŽITÁ POZNÁMKA:

Pro republikové volby obdrží voliči pouze **jednu výzvu k hlasování**, což se tedy týká hlasování ve volbách na poslance a ve volbách prezidenta republiky.

! DÁVEJTE POZOR:

Volební komise je povinna umožnit volný přístup do objektu, kde je volební místnost, osobě, která se pohybuje s pomocí **vodícího psa** a má příslušný doklad pro pohyb s pomocí vodícího psa.

Pod vhodnou identifikací pro pohyb pomocí vodícího psa se uvažuje:

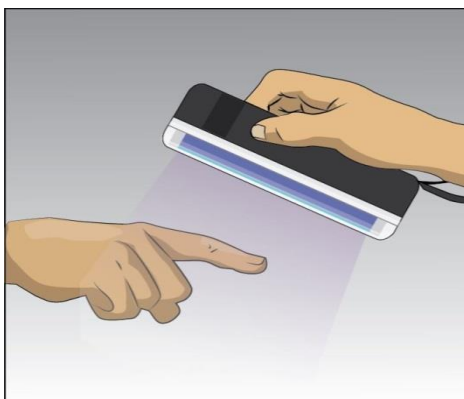
- 1) doklad o nabytých znalostech, schopnostech a dovednostech pro pohyb s vodícím psem-pro osobu, která se pohybuje s pomocí vodícího psa
- 2) doklad o absolvovaném výcviku – pro vodícího psa

Když volič dorazí do volební místnosti, volební komise provede následující kroky:

- UV-lampa zkontrolujte, zda volič hlasoval v jiné volební místnosti
- určení totožnosti voličů
- zkontrolovat, zda je volič zapsán do seznamu voličů pro volbu poslanců
- zkontrolovat, zda je volič zapsán do seznamu voličů pro volbu prezidenta republiky
- označení voličů sprejem
- předání hlasovacích lístků pro volbu poslanců voliči
- předání hlasovacího lístku pro volbu prezidenta republiky voliči

PRVNÍ AKCE: ZKONTROLUJTE UV LAMPOU, ABY ZJISTILI, ZDA VOLIČ HLASOVAL V JINÉ VOLEBNÍ MÍSTNOSTI

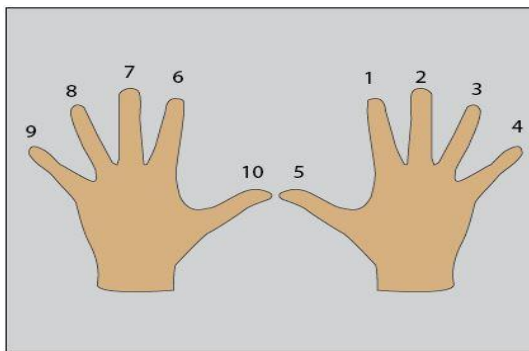

Kontrola UV-LAMPOU zahrnuje kontrolu, zda je ukazováček pravé ruky voliče již označen neviditelným UV-inkoustem.

Pokud volič nemá ukazováček pravé ruky, zkontroluje se, zda je označen další dostupný prst vpravo a nakonec palec této ruky pod kořenem nehtu.

Pokud volič nemá pravou ruku, kontroluje se, zda je označen ukazováček levé ruky, tedy další dostupný prst vlevo a nakonec palec této ruky, pod kořenem nehtu.

Pokud volič nemá ruku, kontroly UV-lampy se neprovádějí.

Pokud UV lampa zjistí stopy UV inkoustu ze spreje označujícího prst voliče, má se za to, že volič již hlasoval v jiné volební místnosti, a proto mu volební komise nesmí umožnit hlasování a volič je povinen neprodleně opustit volební místnost.

! DÁVEJTE POZOR:

Výjimečně by mělo být členům volebních komisí, kteří jsou určeni k manipulaci se sprejováním otisků prstů voličů, umožněno hlasovat ve své volební místnosti s rozhodnutím o jmenování členem volební komise!

DRUHÁ AKCE: URČENÍ TOTOŽNOSTI VOLIČE

Po zjištění, že volič nehlasoval, je nutné, aby volební komise **URČILA TOTOŽNOST VOLIČA**. Totožnost voliče se zjišťuje tak, že volič přistoupí k dalšímu členovi volební komise, oznámí jeho jméno a příjmení a předá mu výzvu k hlasování, **pokud ji převzal**, a prokáže svou identitu.

! DÁVEJTE POZOR:

Volič není povinen vzít výzvu k hlasování do volební místnosti a volební komise mu nesmí odepřít právo volit jen proto, že výzvu k hlasování nepřevzal.

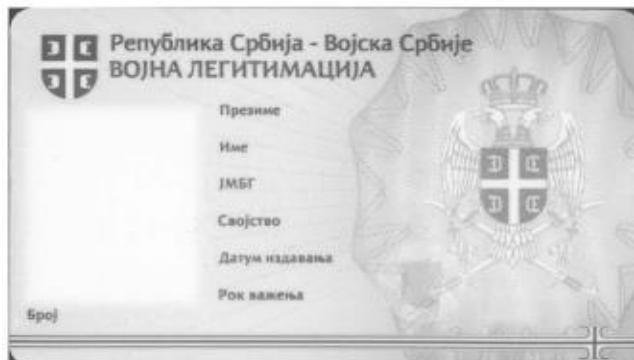
Prokáže **voliči svou totožnost platným občanským průkazem, tj. platným cestovním dokladem (cestovním pasem).**

Volební komise by měla umožnit hlasování voliči, který prokáže svou totožnost občanským průkazem nebo cestovním pasem s prošlým datem vypršení platnosti, za podmínky, že předloží potvrzení, že Ministerstvo vnitra požádal o vydání nového občanského průkazu nebo cestovního pasu.

Řidičský průkaz nelze použít k prokázání totožnosti, protože jeho tiskopis neobsahuje JMBG voliče.

Pokud voliči srbské armády hlasují ve volební místnosti, mohou se prokázat vojenským průkazem obsahujícím fotografii voliče a jeho jedinečné rodné číslo.

Volič, který hlasuje ve volební místnosti v rámci **orgánu pro výkon trestních sankcí**, se může prokázat příslušným dokladem vydaným tímto orgánem.

! DÁVEJTE POZOR:

V praxi se může stát, že se do volební místnosti dostaví volič, který má platný doklad **s uvedením jiného příjmení ve vztahu k příjmení uvedenému ve výpisu ze seznamu voličů**. Volební komise by v tomto případě měla umožnit tomuto voliči hlasovat bez ohledu na okolnost, pokud na základě vyobrazení voliče a jedinečného identifikačního čísla v dokladu prokazujícím jeho totožnost lze určit, že se jedná o stejnou osobu.

TŘETÍ AKCE: ZKONTROLUJTE, ZDA JE VOLIČ ZAPSÁN DO SEZNAMU VOLIČŮ

Po zjištění totožnosti voliče přistoupí volební **komise ke kontrole, zda je volič zapsán ve výpisech ze seznamu voličů**.

Ověření provádí člen volební komise pověřený zjišťováním totožnosti voliče, který informuje členy volební komise pověřené zpracováním výpisů ze seznamu voličů o jménu a příjmení voliče, který má hlasovat.

Poté volič přistoupí k členu volební komise pověřenému zpracováním výpisu ze seznamu voličů pro volbu poslanců, který ve výpisu najde voliče a zakroužkuje pořadové číslo před příjmením voliče, **načež volič podepíše na příslušném místě ve výpisu,**

Poté volič přistoupí ke členu okrskové volební komise pověřenému zpracováním výpisu ze seznamu voličů pro volbu prezidenta republiky, který voliče ve výpisu vyhledá a zakroužkuje pořadové číslo před příjmením voliče, **načež se volič podepíše na příslušném místě ve výpisu.**

Pokud volební komise nenalezne voliče ve výpisu ze seznamu voličů, musí zkontrolovat, zda je tento volič případně zapsán v příloženém seznamu pozdějších změn v seznamu voličů.

Seznam následných změn je seznam voličů, kteří byli na základě rozhodnutí Ministerstva státní správy a místní samosprávy následně přihlášení k hlasování ve volební místnosti, vymazáni z této volební místnosti nebo došlo ke změně jejich osobních údajů.

Seznam následných změn sestavuje RIK a je připojen k příslušnému výpisu ze seznamu voličů jako jeho nedílná součást.

Není-li volič zapsán ve výpisu ze seznamu voličů nebo v seznamu pozdějších změn v seznamu voličů, má volební komise uložit voliči, aby si ověřil, ve které volební místnosti je zapsán v seznamu voličů dotazem na webových stránkách <https://upit.birackispisak.gov.rs>, nebo telefonicky na Ministerstvu státní správy a místní samosprávy.

Pokud člen volební komise nenajde voliče ve výpisu pod příjmením z dokladu prokazujícího jeho totožnost, dotáže se voliče, zda si v předchozím období změnil příjmení. Změnil-li volič své příjmení, je člen volební komise povinen jej vyhledat ve výpisu ze seznamu voličů a pod tímto jiným příjmením. V případě, že je volič zapsán ve výpisu ze seznamu voličů pod jiným příjmením, bude mu umožněno volit pouze tehdy, bude-li jeho JMBG v dokladu prokazujícím jeho totožnost shodný s JMBG uvedeným ve výpisu ze seznamu voličů.

! DÁVEJTE POZOR:

Zákon přísně zakazoval korespondenci voličů ve výpisu ze seznamu voličů. Porušení tohoto zákazu je podkladem **pro zrušení hlasování ve volební místnosti z moci úřední**. Proto volební komise, pokud nenajde osobu ve výpisu ze seznamu voličů, ji **NIKDY NESMÍ** do výpisu přidat a nesmíme jí umožnit hlasovat, bez ohledu na to, že ji nebo onu osobu může znát. tvrdí, že bude hlasovat v této volební místnosti.

DŮLEŽITÁ POZNÁMKA:

Volič má právo se sám rozhodnout, ve kterých volbách bude hlasovat.

Volební komise nesmí nutit voliče, aby hlasovali ve všech volbách konaných v této volební místnosti, pokud volič nechce.

! DÁVEJTE POZOR:

Člen volební komise je povinen dbát na to, aby se volič podepsal v příslušném sloupci s ohledem na to, že může nastat situace, **kdy je ve výpisu ze seznamu voličů zapsáno více voličů se stejným jménem a příjmením.**

Kromě kontroly osobního jména voliče je tedy nutné **zkontrolovat i jeho JMBG**, abychom s jistotou věděli, že v úryvku je zaokrouhlena správná osoba.

! DÁVEJTE POZOR:

V případě současného konání okrskových voleb a republikových voleb nemusí být někteří voliči zapsáni ve všech výpisech ze seznamu voličů (např. osoby, které byly zapsány do seznamu voličů podle místa trvalého pobytu, nebudou ve vybrané volební místnosti zapsány ve výpisu ze seznamu voličů pro hlasování v okrskových volbách, ale pouze ve výpisech pro republikových volby), proto je třeba dbát na to, aby voliči mohli hlasovat pouze v těch volbách, pro které jsou zapsáni ve výpisu ze seznamu voličů, a aby volební komise nedoplňovala voliče do výpisů, ve kterých nejsou zapsáni.

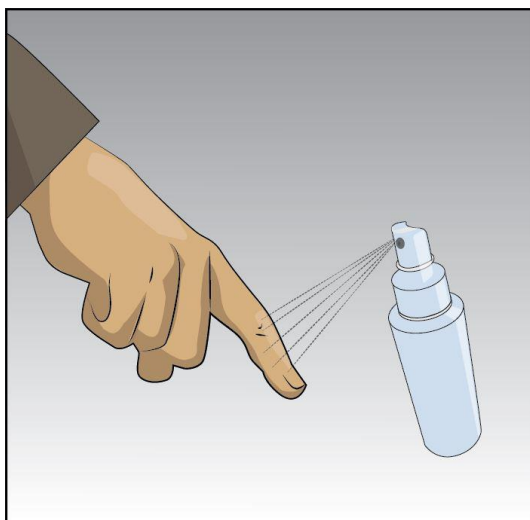
! DÁVEJTE POZOR:

Volič, který je osobou se zdravotním postižením a není schopen napsat své jméno a příjmení do výpisu ze seznamu voličů, má možnost se podepsat otiskem razítka s údaji o jeho osobní identitě v příslušném znění, místo ve výpisu ze seznamu voličů, tedy razítko s vyrytým podpisem (faxsimile).

Volič, který není gramotný, tj. volič, který je osobou se zdravotním postižením a nemá razítko s údaji o jeho osobní identitě nebo faxsimile, vloží otisk prstu nebo místo něj podepíše jméno svého asistenta, pokud jej přinesl s sebou. ho do volební místnosti vyplnit hlasovací lístek.

ČTVRTÁ AKCE: NASPREJOVANÍ VOLIČI

Po podepsání všech výpisů ze seznamu voličů přistoupí volič ke členu volební komise, který **ZVLÁŠTNÍM SPREJEM OZNAČÍ UKAZOVÁČEK PRAVÉ RUKY** pod kořenem nehtu, a to znamená, že volil.

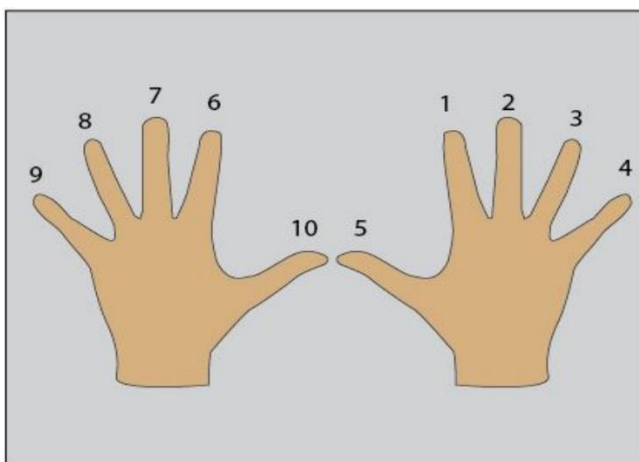
Volič, který nemá ukazováček pravé ruky, bude označen dalším dostupným prstem vpravo a nakonec palcem této ruky pod kořenem nehtu.

Volič, který nemá pravou ruku, bude označen ukazováčkem levé ruky, tj. dalším dostupným prstem levé ruky a nakonec palcem této ruky pod kořenem nehtu.

Pokud volič nemá ruce, označení se neprovádí.

! DÁVEJTE POZOR:

Pokud si volič z jakéhokoli důvodu odmítne nastříkat prst, volební komise mu hlasovací lístek nedá, případně mu neumožní hlasovat.

PÁTÁ AKCE: PŘEDÁNÍ HLASOVACÍHO LÍSTKU

Po označení ukazováčku pravé ruky voliče speciálním sprejem předá mu další člen volební komise hlasovací lístek pro volbu poslanců a další člen volební komise hlasovací lístek pro volbu prezidenta republiky.

ŠESTÁ AKCE: VÝUKA VOLIČŮ

Po předání hlasovacích lístků voliči je volební komise povinna voliče poučit jak postupovat:

- mít možnost hlasovat pro jednu volební listinu, tj. pro jednoho kandidáta na prezidenta republiky zakroužkováním pořadového čísla před názvem této volební listiny, tj. jména a příjmení kandidáta na prezidenta republiky

- že hlasování je tajné a probíhá za zástěnou
- že po vyplnění hlasovacích lístků by je měl volič složit tak, aby nebylo vidět, jak se lístky plní a složené je vložil do příslušné urny.
- že hlasování je svobodné a že nikdo nemá právo mu bránit a nutit ho volit, vyzývat ho k odpovědnosti za to, co udělal nebo nehlasoval, nebo ho žádat, aby uvedl, proč a kdy hlasoval

SEDMÁ AKCE: HLASOVÁNÍ VOLIČŮ

Po provedení všech výše popsaných akcí může volič přistoupit k hlasování a **volební komise mu dá pokyn k hlasování za zástěnou.**

TAJEMNÉ HLASOVÁNÍ

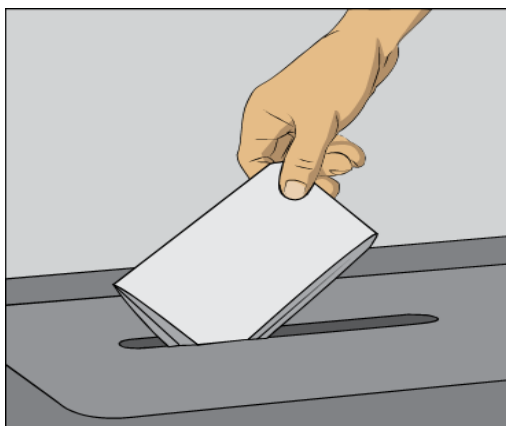
Volební komise je povinna zajistit tajnost hlasování.

To zejména znamená, že volební komise se postará o:

- že ve volební místnosti může být přítomno tolik voličů, kolik je zástěň
- ponechat mezi obrazovkami vzdálenost nejméně jeden metr a umístit je v přiměřené vzdálenosti od členů volební komise a zástupců pozorovatelů tak, aby ostatní voliči, členové volební komise a zástupci pozorovatelů nevidí volič vyplňující hlasovací lístek

- že se nikdo nepřiblíží k zástěnce, zatímco volič vyplňuje hlasovací lístek
- že ve volební místnosti členové volební komise, ostatní voliči, zástupci pozorovatelů ani žádná jiná osoba nesmějí navrhopvat voliči, pro koho má hlasovat
- že jedna osoba nevolí pro jinou osobu

OSMÁ AKCE: VLOŽENÍ HLASOVACÍCH LÍSTKŮ DO PŘÍSLUŠNÝCH VOLEBNÍCH UREN

Po vyplnění hlasovacího lístku pro parlamentní volby a hlasovacího lístku pro prezidentské volby je volič složí, vhodí do příslušné volební urny a poté opustí volební místnost.

Vzhledem k tomu, že při hlasování 3. dubna 2022 budou ve všech volebních místnostech dvě volební urny (a ve volebních místnostech ve 14 obcích a městech a městských částech, kde se budou konat okrskové volby, i po třech volebních urnách), je velmi důležité nalepit na každou volební urnu štítek voleb, kterých se týkají, aby voliči nevkládali hlasovací lístky do nesprávných urn.

POZNÁMKA:

Jeden člen hlasovací komise je povinen zajistit, aby voliči vkládali hlasovací lístky do příslušných volebních urn.

Povinností volební komise je informovat policii a místní volební komisi v případě, že zjistí nebo má podezření, že volič nevložil svůj hlasovací lístek do urny před odchodem z volební místnosti.

SOUČASNÉ KONÁNÍ OKRSKOVÝCH VOLEB S REPUBLIKOVÝMI VOLBAMI

V případě, že se okrskové volby konají společně s republikovými volbami, je nutné, aby se volič po podepsání obou výpisů ze seznamu voličů pro republikové volby obrátil na člena volební komise, který je pověřen vyřizováním výpisu ze seznamu voličů pro okrskové volby. Tento člen volební komise zopakuje postup vyhledání voliče ve výpisu, zakroužkování pořadového čísla před příjmením voliče a umožní voliči podepsat výpis a poslednímu členu volební komise předá hlasovací lístek pro okrskové volby.

6. HLASOVÁNÍ MIMO VOLEBNÍ MÍSTNOST

Zákon umožňuje voličům hlasovat mimo volební místnost z důvodu vážné nemoci, věku (stáří) nebo zdravotního postižení.

Hlasování mimo volební místnost tedy není umožněno osobám, které vzhledem k povaze vykonávané práce nemohou volit ve volební místnosti v době, kdy je volební místnost otevřena.

Zákon stanoví, že hlasování mimo volební místnost se může konat pouze na **území**, na kterém se volební místnost vztahuje.

Zákon dále stanoví, že volič, který nebude moci hlasovat ve volební místnosti, může tuto skutečnost oznámit místní volební komisi **nejdříve 72 hodin přede dnem hlasování a nejpozději do 11.00 hodin v den hlasování**, tj. volební komisi v den hlasování, **nejpozději do 11.00 hodin**.

Místní volební komise vede evidenci došlých oznámení voličů, že chtějí hlasovat mimo volební místnost a je povinna o došlých oznámeních včas informovat volební komisi.

Volební komise je povinna kontrolovat, zda všichni voliči, kteří se zaregistrovali k hlasování mimo volební místnost:

- mají všechny výpisy ze seznamu voličů
- zda se nacházejí v oblasti pokryté volební místností

! DÁVEJTE POZOR:

Při kontrole, zda je volič zapsán ve výpisu ze seznamu voličů, NESMÍ volební komise zakroužkovat číslo, pod kterým je volič zapsán ve výpisech, ani nemůže napsat poznámku, že hlasoval mimo volební místnost. Zaokrouhlení pořadového čísla ve výpisech ze seznamu voličů a uvedení poznámky, že volič hlasoval mimo volební místnost, se provádí až poté, co volič odvolil mimo volební místnost, tj. po návratu komisaře volební místnosti od voliče a po něm. se zjistí, že volič podepsal potvrzení mimo volební místnost.

Před odchodem k volbám se osvědčení o právu volit mimo volební místnost pro oba volební procesy vyplňují samostatně.

POTVRZENÍ HLASOVACÍCH PRÁV MIMO VOLEBNÍ MÍSTNOST V LIDOVÉM HLASOVÁNÍ

ПОТВРДА

О ИЗБОРНОМ ПРАВУ ЗА ГЛАСАЊЕ ВАН БИРАЧКОГ МЕСТА
НА ИЗБОРИМА ЗА НАРОДНЕ ПОСЛАНИКЕ

Потврђује се да је

(име и презиме)

(ЈМБГ)

са пребивалиштем у

(место)

(адреса пребивалишта)

уписан у извод из бирачког списка за гласање
на изборима за народне посланике
расписаним за 3. април 2022. године,
на бирачком месту број _____,
у општини/граду _____
(назив општине / града)

под редним бројем _____ и да има изборно право.

У _____, _____ 2022. године
(место) (дан и месец)

БИРАЧ	ПРЕДСЕДНИК БИРАЧКОГ ОДБОРА
_____	_____
(потпис)	(потпис)
_____	_____
(име и презиме)	(име и презиме)

НАПОМЕНА: Потврду попуњава бирачки одбор и потписује председник бирачког одбора пре одласка повереника бирачког одбора код бирача који гласа ван бирачког места. Бирач обавезно потписује потврду, коју повереници бирачког одбора враћају бирачком одбору. **Ако ова потврда није потписана од стране бирача, сматраће се да бирач није гласао.**

ПОТВРДА
О ИЗБОРНОМ ПРАВУ ЗА ГЛАСАЊЕ ВАН БИРАЧКОГ МЕСТА
НА ИЗБОРИМА ЗА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ

Потврђује се да је

_____ (име и презиме)

_____ (ЈМБГ)

са пребивалиштем у

_____ (место)

_____ (адреса пребивалишта)

уписан у извод из бирачког списка за гласање
на изборима за председника Републике
расписаним за 3. април 2022. године,
на бирачком месту број _____,
у општини/граду _____ (назив општине / града)
под редним бројем _____ и да има изборно право.

У _____, _____ 2022. године
(место) (дан и месец)

БИРАЧ	ПРЕДСЕДНИК БИРАЧКОГ ОДБОРА
_____ (потпис)	_____ (потпис)
_____ (име и презиме)	_____ (име и презиме)

НАПОМЕНА: Потврду попуњава бирачки одбор и потписује председник бирачког одбора пре одласка повереника бирачког одбора код бирача који гласа ван бирачког места. Бирач обавезно потписује потврду, коју повереници бирачког одбора враћају бирачком одбору. **Ако ова потврда није потписана од стране бирача, сматраће се да бирач није гласао.**

Pro účely hlasování voličů mimo volební místnost připraví předseda volební komise a členové správní rady následující materiály:

- Souhrnný volební seznam
- Seznam kandidátů na volbu prezidenta republiky

- UV lampa
- sprej na označení prstu voliče
- vyplněné dvě potvrzení o právu volit mimo volební místnost (jedno potvrzení pro každé volby), pro všechny voliče, kteří potřebují volit mimo volební místnost
- potřebný počet hlasovacích lístků (pro oba volební procesy) pro všechny voliče, kteří potřebují volit mimo volební místnost
- požadovaný počet obálek (pro oba volební procesy), do kterých mají voliči hlasující mimo volební místnost po hlasování vložit svůj hlas (zvláštní obálky)
- požadovaný počet obálek (pro oba volební procesy), do kterých vloží komisaři volební komise zvláštní obálku s hlasovacím lístkem a podepsaným potvrzením o volebním právu volit mimo volební místnost (úřední obálky)
- psací potřeby a těsnící etikety

Jak již bylo zmíněno, **hlasování mimo volební místnost provádějí komisaři pro volební místnosti – tři členové nebo náměstkové volební komise jmenovaní na návrh různých oprávněných navrhovatelů, z nichž alespoň jeden musí být zástupcem opoziční volební listiny.**

POZNÁMKA:

Pokud se velký počet voličů zaregistroval k hlasování mimo volební místnost, může se volební komise dohodnout na určení více týmů, které provedou mimovolební hlasování, aby bylo zajištěno, že všichni registrovaní voliči budou hlasovat. V tom případě si volební komise vyžádá od místní volební komise další spreje, UV lampy, hromadné volební listiny a kandidátní listiny pro volby prezidenta republiky.

POZNÁMKA:

Akreditovaní zástupci tuzemských i zahraničních pozorovatelů mají právo zúčastnit se hlasování mimo volební místnost.

Po příchodu k voliči se nejprve zjistí jeho totožnost a poté se pomocí UV lampy zkontroluje, zda již případně nehlasoval.

Totožnost voliče zjišťují členové okrskové volební komise tak, že se jim volič prokáže příslušným průkazem totožnosti (platným občanským

průkazem nebo cestovním pasem). Komisaři okrskové volební komise by měli porovnat údaje voliče z dokladu totožnosti s údaji zapsanými v průkazu voliče pro hlasování mimo volební místnost, tj. zjistit, zda se jméno a příjmení voliče a jeho jedinečné identifikační číslo osoby v obou dokladech shodují.

Volič, kterému skončila platnost občanského průkazu nebo cestovního pasu, by měl mít možnost volit pouze pod podmínkou, že předloží potvrzení, že požádal Ministerstvo vnitra o vydání nového občanského průkazu nebo cestovního pasu.

V případě, že volič, který je držitelem platného dokladu s jiným příjmením ve vztahu k příjmení uvedenému na voličském průkazu pro hlasování mimo volební místnost, by měli členové okrskové volební komise umožnit tomuto voliči hlasovat bez ohledu na tuto okolnost, pokud na základě podoby voliče a jedinečného identifikačního čísla občana v dokladu prokazujícím jeho totožnost mohou zjistit, že se jedná o stejnou osobu.

Poté, co je zjištěna totožnost voliče a lampa UV zjistí, že volič ještě nehlasoval, jsou mu mimo volební místnost předány vyplněné voličské průkazy pro oba volební procesy, aby je volič mohl podepsat.

Volební komisaři MUSÍ voliče upozornit, že musí podepsat oba volební lístky a každý lístek vložit do samostatné obálky, nikoliv všechny do jedné.

Pro podepisování voličů, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, do průkazů o právu hlasovat mimo volební místnost platí pravidla pro podepisování voličů ve výpisu ze seznamu voličů ve volební místnosti.

! DÁVEJTE POZOR:

Před nastříkáním prstu na voliče a předáním volebního materiálu musí členové volební komise zkontrolovat, zda má volič podepsané osvědčení o oprávnění hlasovat mimo volební místnost a zda jsou tato osvědčení v úředních obálcích, **protože podpis v těchto osvědčeních nahrazuje podpis ve výpisech ze seznamu voličů a nepodepsané osvědčení podle zákona znamená, že volič nehlasoval, a proto se jeho zvláštní obálka s hlasovacím lístkem neotevře, ale vloží se do pytle na volební materiál spolu s nepoužitými hlasovacími lístky.**

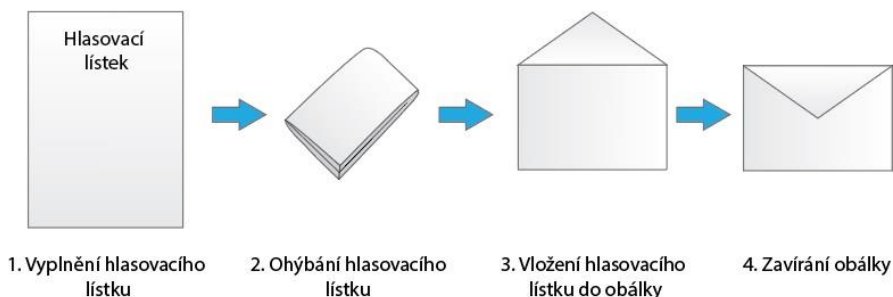
Když volič podepíše obě potvrzení o právu volit a odevzdá je zpět členům volební komise, je mu ukazováčkem pravé ruky, tj. druhým příslušným prstem ruky, nastříkán sprej a předán další volební materiál:

- dva hlasovací lístky (jeden pro parlamentní a jeden pro prezidentské volby);
- souhrnný seznam voličů;
- seznam kandidátů pro volbu prezidenta republiky,
- dvě zvláštní obálky, do kterých volič vloží hlasovací lístky poté, co volí.

POZNÁMKA:

Pokud volič odmítne nebo se nenechá nastříkat na prst, volební komisaři mu hlasování neumožní.

Poté je voliči vysvětlen postup hlasování a je upozorněn, že po vyplnění hlasovacích lístků by je měl složit a vložit do zvláštních obálek, které obdržel.

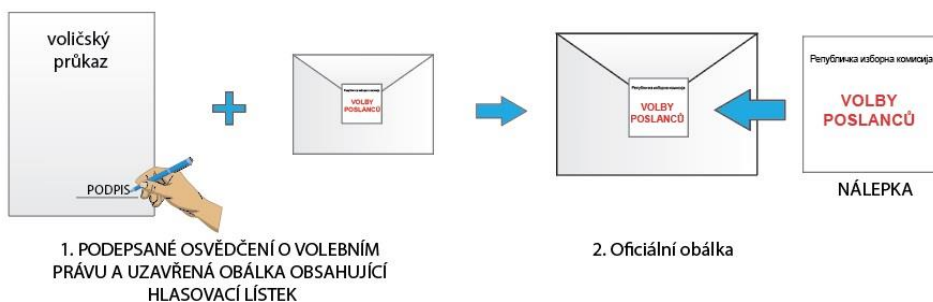
Po provedení výše uvedených úkonů opustí členové volební komise místnost, kde má volič hlasovat.

POZNÁMKA:

Pokud volič nemůže vyplnit hlasovací lístek (z důvodu negramotnosti, špatného vidění, zdravotního postižení nebo z jiného důvodu), může hlasovat s pomocí asistenta stejně jako negramotné a zrakově postižené osoby, jakož i osoby se zdravotním postižením při hlasování ve volební místnosti.

Po ukončení hlasování se členové volební komise vrátí do místnosti, kde volič hlasoval, a vyzvednou obálky, do kterých volič vložil hlasovací lístek a které jsou v přítomnosti voliče opatřeny razítkem.

Poté se do jedné úřední obálky vloží podepsané osvědčení o právu hlasovat mimo volební místnost pro volbu poslanců a zapečetí se zvláštní obálka s hlasovacím lístkem pro volbu poslanců a do druhé úřední obálky se vloží podepsané osvědčení o právu hlasovat mimo volební místnost ve volbách prezidenta republiky a zapečetí se zvláštní obálka s hlasovacím lístkem pro volbu prezidenta republiky, načež se hlasování považuje za ukončené.

Po návratu do volební místnosti předají členové okrskové volební komise neprodleně předsedovi okrskové volební komise úřední obálky, které předseda okrskové volební komise otevře a zkontroluje, zda obsahují osvědčení o právu hlasovat mimo volební místnost a zda jsou podepsány voliči.

Teprve po zjištění, že úřední obálka obsahuje voličský průkaz pro hlasování mimo volební místnost a že je podepsána voličem, pořadové číslo, pod kterým je volič zapsán v příslušném výpisu ze seznamu voličů, **a v místě pro podpis voliče ve výpisu ze seznamu voličů se uvede, že volič hlasoval mimo volební místnost** ("hlasoval mimo volební místnost.m.").

Poté předseda volební komise otevře zapečetěnou zvláštní obálku, vyndá z ní složený hlasovací lístek a vloží jej složený do příslušné volební urny, přičemž dbá na to, aby nebylo vidět, kdy volič hlasoval.

! DÁVEJTE POZOR:

V PŘÍPADĚ, ŽE JE POTVRZENÍ O VOLIČSKÉM PRÁVU VOLIT MIMO VOLEBNÍ MÍSTNOST PODPISOVÁNO, nesmí volební komise zapomenout do příslušného výpisu ze seznamu voličů zapsat poznámku, že volič hlasoval mimo volební místnost. V opačném případě vznikne problém při zjišťování výsledků hlasování a počtu voličů, kteří se dostavili k volbám.

! DÁVEJTE POZOR:

NENÍ-LI POTVRZENÍ O VOLIČSKÉM PRÁVU PODEPSÁNO, NESMÍ být zapsána poznámka ze seznamu voličů, že volič hlasoval mimo volební místnost, úřední obálka s hlasovacím lístkem se NEotevře, ale zalepí a předá místní volební komisi po hlasování v obálce s nepoužitými hlasovacími lístky!

V případě, že je **podepsáno pouze jedno z potvrzení o volebním právu**, uvede se poznámka, že volič hlasoval mimo volební místnost pouze ve výpisu ze seznamu voličů, pro který bylo potvrzení podepsáno, a vloží pouze tento hlasovací lístek do příslušné volební urny.

Volební komise zapisuje do Zápisu o práci volební komise (pro oba volební procesy):

- počet voličů, kteří hlasovali mimo volební místnost
- počet vyplněných a podepsaných osvědčení volebního zákona pro hlasování mimo volební místnost

Po skončení hlasování volební komise spolu s dalším volebním materiálem vloží do zvláštní obálky **PODEPSANÉ** a **NEPODEPSANÉ** osvědčení o volebním právu všech voličů, kteří hlasovali mimo volební místnost.

SOUČASNÉ KONÁNÍ OKRSKOVÝCH VOLEB S REPUBLIKOVÝMI VOLBAMI

Pokud se okrskové volby konají současně s republikovými volbami, musí volební komise zkontrolovat, zda je volič zapsán ve **VŠECH VÝPISECH ZE SEZNAMU VOLIČŮ**.

! DÁVEJTE POZOR:

Konají-li se okrskové volby současně s volbami republiky a volič má vedle práva volit v republikových volbách právo volit v okrskových volbách, vyplní volební komise tři potvrzení volebního zákona pro hlasování mimo volební místnost, tedy zvláštní potvrzení pro každou volbu a **volič je povinen** podepsat všechna tři potvrzení, neboť, **pro připomenutí, podpis voliče v těchto potvrzeních nahrazuje podpis voliče ve výpisech ze seznamu voličů.**

! ZVLÁŠTNÍ POZORNOST VĚNUJTE:

Pokud volič hlasoval i ve okrskových volbách, je třeba po návratu do volební místnosti zkontrolovat, zda volič podepsal i potvrzení o právu volit ve okrskových volbách!

7. KOMUNIKACE A ZPŮSOB PODPORY VOLIČŮ, KTEŘÍ JSOU OSOBAMI SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Členové volební komise mají odpovědnost a povinnost podporovat ve volbách všechny voliče.

Někteří voliči, zejména voliči se zdravotním postižením, mohou během hlasování potřebovat pomoc členů volební komise.

V rámci této kapitoly poukážeme na několik užitečných tipů, jak umožnit přístup k volbám voličům se zdravotním postižením.

Na samém začátku je důležité vědět, že ne všechny osoby se zdravotním postižením mají viditelné postižení, protože tyto lidé mohou mít někdy zdravotní postižení, které není viditelné. Členové volebních komisí proto musí mít na paměti, že by měli s každým voličem jednat s náležitou péčí a poskytnout pomoc každému voliči, který o ni požádá, i když si jeho postižení na první pohled nevšimli.

7.1. PŘÍSTUPNOST VOLEBNÍCH MÍSTNOSTÍ

Rozhodnutím o posuzování přístupnosti volebních místností v Republice Srbsko, 02-číslo: 013-99 / 19 ze dne 20. prosince 2019, Republiková volební komise upravila způsob posuzování přístupnosti volebních místností v Republice Srbsko.

Cílem posouzení přístupnosti je zlepšit podmínky, za kterých voliči vykonávají své volební právo ve volebních místnostech, se zvláštním důrazem na zlepšení postavení osob se zdravotním postižením ve volebním procesu.

Posuzování dostupnosti provádějí obecní/městské úřady, tj. úřady městských částí města Bělehradu.

Při posuzování přístupnosti volebních místností se povinně posuzuje mimo jiné místnost, ve které se volební místnost nachází, dveře u vchodu do volební místnosti, pohyb uvnitř objektu a formy informování a komunikace s voliči.

Odhad dostupnosti volebních místností v Srbské republice lze nalézt na oficiálních internetových stránkách RIK na adrese: <https://www.rik.parlament.gov.rs/tekst/3194/pristupacnost-birackih-mesta.php>

7.2. USPOŘÁDÁNÍ VOLEBNÍ MÍSTNOSTI TAK, ABY SE PŘIZPŮSOBILA POTŘEBÁM OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Před otevřením volební místnosti pro hlasování musí být volební místnost upravena tak, aby vyhovovala voličům, kteří jsou osobami se zdravotním postižením.

Za tímto účelem volební komise pečlivě zkontroluje místnost a zkontroluje následující:

1. Zda je místnost dostatečně osvětlená, aby voliči viděli tvář člena volební komise, s nímž mluví, a jak mohou bez problémů číst hlasovací lístky;

2. Pokud nejsou místnosti dostatečně osvětleny, je třeba tak napravit (např. rozsvítit světlo, otevřít závěsy na oknech, zvednout žaluzie atd.).

3. zda jsou přední dveře místnosti dostatečně otevřené, aby voliči používající invalidní vozíky, berličky, hole nebo chodítka mohli snadno vstoupit do místnosti;

POZNÁMKA:

Pokud dveře nemohou zůstat otevřené, je nutné zajistit, aby se otevřely, když se k volební místnosti blíží volič, který je osobou se zdravotním postižením a používá invalidní vozík, berličky, hůl nebo chodítka.

4. zda jsou na stěnách nebo stropě místnosti nízko zavěšené prvky, které by mohly rušit nevidomé nebo slabozraké voliče při vstupu do místnosti, kde se nachází volební místnost, a při pohybu po ní;

Pokud takové prvky existují, jsou členové volební komise povinni dbát na jejich odstranění nebo zajistit, aby je tyto prvky neobtěžovaly při vstupu a pohybu v místnosti nevidomých nebo slabozrakých voličů.

5. Zda jsou k dispozici papír a tužka, které mohou použít, pokud potřebují napsat nebo nakreslit příručku pro voliče;

POZNÁMKA:

Papír a tužky, které jsou povinným materiálem, který volební komise obdrží, musí být k dispozici členům volební komise, pokud je třeba napsat nebo nakreslit vysvětlení voličům se zdravotním postižením.

6. Je k dispozici dostatek prostoru ve volební místnosti pro voliče, kteří používají invalidní vozíky, aby se mohli hladce pohybovat po místnosti;

POZNÁMKA:

Pokud v místnosti, kde se nachází volební místnost, není dostatek místa pro pohyb voličů na invalidním vozíku, musí volební komise přesunout židle a další předměty a přesunout nepotřebné předměty z volební místnosti tak, aby volič, který je zdravotně postižený, provedl všechny akce hladce a pohyboval se místností během hlasování.

7. zda jsou volební urny nastaveny dostatečně nízko, aby do nich volič se zdravotním postižením mohl snadno vložit hlasovací lístek;

POZNÁMKA:

Pokud volební schránky nejsou umístěny v takové výšce, aby do nich volič se zdravotním postižením mohl snadno vložit hlasovací lístek, měla by volební komise zajistit, aby voliči pomohla vložit hlasovací lístky do příslušných volebních urn.

! DÁVEJTE POZOR:

Místnost, kde se nachází volební místnost, by měla být přístupná všem voličům, zejména voličům se zdravotním postižením.

7.3. TERMINOLOGIE POUŽÍVANÁ PŘI KOMUNIKACI S OSOBAMI SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

- Osoby se zdravotním postižením
- Nevidomá nebo zrakově postižená osoba
- Neslyšící nebo nedoslýchavá osoba
- Uživatel invalidního vozíku

7.4. PRÁVO VOLIČŮ, KTEŘÍ JSOU OSOBAMI SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, VOLIT S POMOCÍ ASISTENTŮ

Volič, který nemůže hlasovat osobně ve volební místnosti, má právo vést osobu, která bude hlasovat místo něj, a to způsobem, který volič určí (např. předáním osobních dokladů a pozvánek k hlasování, podpisem na výpisech ze seznamu voličů nebo použitím razítka s vyraženým podpisem (faxsimile) nebo razítka obsahujícího údaje o totožnosti voliče, vyplněním hlasovacího lístku podle pokynů voliče apod).

Místo voliče, který se nemůže sám podepsat, podepíše výpis ze seznamu voličů jeho asistent s uvedením jeho jména a příjmení.

7.5. OBECNÁ DOPORUČENÍ PRO POMOC VOLIČŮM SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Členové volební komise:

- zeptat se každého voliče, zda potřebuje pomoc;
- respektovat voliče, který je osobou se zdravotním postižením a který si do volební místnosti přivedl asistenta, který místo ní a způsobem, jakým mu volič dává pokyn, provádí hlasování;
- oslovit voliče, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, nikoli jejich asistenty;
- být trpělivý při vysvětlování volebního procesu voličům.

7.5.1. OSOBY S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM

Osoba s tělesným postižením může mít potíže s chůzí nebo stoupáním po schodech a může používat invalidní vozík nebo jiné pomůcky (berličky, hůl nebo chodítko).

ZPŮSOB KOMUNIKACE A POMOCI VOLIČŮM S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM

Pokud volební komise zjistí, že volič s tělesným postižením má potíže se vstupem do místnosti, kde se nachází volební místnost, nebo s otevřením dveří, je nutné mu nabídnout pomoc. Rovněž může volič požádat, aby se opřel o člena volební komise, nebo ho požádat, aby mu pomohl vstoupit do místnosti.

Pokud se k volební místnosti blíží volič na invalidním vozíku, měli by členové volební komise věnovat pozornost následujícím skutečnostem:

- neopřít se o invalidní vozík a nedotýkat se ho bez souhlasu voličů,
- pokud mluví s voličem, který používá invalidní vozík déle než minutu, sestoupit tak, aby mluvili s voličem ve stejné úrovni očí.

7.5.2 OSOBY SE SMYSLOVÝM POSTIŽENÍM

Lidé se smyslovým postižením jsou:

- nevidomé a zrakově postižené osoby;
- neslyšící a nedoslýchaví lidé.

ZPŮSOB KOMUNIKACE A POMOCI NEVIDOMÝM A ZRAKOVĚ POSTIŽENÝM VOLIČŮM

Vstoupí-li nevidomý nebo zrakově postižený volič sám nebo s pomocníkem do místnosti, kde se nachází volební místnost, je volební komise povinna se představit.

Pokud je třeba upoutat pozornost nevidomého nebo slabozrakého voliče, je nutné, aby ho člen volební komise pozdravil a případně se lehce dotkl jeho ramene.

Člen volební komise je povinen poskytnout nevidomému nebo slabozrakému voliči a jeho asistentovi pomoc tím, že ho nasměruje do

místa, kde se provádí procedura hlasování (místo, kde se kontroluje UV lampa, místo, kde se zjišťuje totožnost voliče). místo, kde se zjišťuje, zda je volič zapsán ve výpisech ze seznamu voličů, místo, kde volič sám nebo s pomocí asistenta podepisuje výpis ze seznamu voličů, místo za hlasovací zástěnou a místo, kde jsou umístěny volební urny).

ZPŮSOB KOMUNIKACE A POMOCI NESLYŠÍCÍM A NEDOSLYCHAVÍM VOLIČŮM

Pokud je nutné, aby člen volební komise upozornil neslyšícího nebo nedoslýchavého voliče, učiní tak lehkým mávnutím ruky nebo dotykem jeho ramene.

Člen volební komise se vždy podívá voliči přímo do tváře a mluví k němu pomalu a jasně.

V případě potřeby může člen volební komise napsat nebo nakreslit vysvětlení.

Člen volební komise je povinen hovořit přímo s voličem, a to i v případě, že je přítomen asistentem nebo tlumočnickem znakového jazyka.

Pokud volič nerozumí nebo neslyší určité slovo vyslovené členem volební komise, musí se pokusit říci další slovo.

7.5.3. OSOBY S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Lidé s mentálním postižením mohou mít potíže se zvládnutím prostoru, komunikace nebo porozumění složitým nebo novým zprávám. To může být například případ lidí s poruchami autistického spektra nebo lidí s Downovým syndromem.

ZPŮSOB KOMUNIKACE A POMOCI VOLIČŮM S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Volič s mentálním postižením může mít asistenta.

Když člen volební komise mluví s voličem s mentálním postižením, dívá se přímo na něj a mluví pomalu a jasně.

Člen volební komise používá jednoduché a jasné výrazy, aby mu vysvětlil volební proces.

Člen volební komise by měl mluvit jako každý jiný volič a měl by být připraven napsat nebo nakreslit vysvětlení pro voliče, které mu pomůže pochopit volební proces.

Člen volební komise se vyhýbá hluku a zvýšenému tónu, na který mohou být lidé s mentálním postižením obzvláště citliví.

! DÁVEJTE POZOR:

Volič, který je osobou se zdravotním postižením, může volit mimo volební místnost. Správci volební komise, kteří provádějí hlasování mimo volební místnost, v komunikaci s voličem, který je osobou se zdravotním postižením, uplatňují všechna výše uvedená doporučení pro hlasování mimo volební místnost.

8. UDRŽOVÁNÍ POŘÁDKU VE VOLEBNÍ MÍSTNOSTI

Volební komise jsou povinny dbát na pořádek ve volební místnosti.

V této souvislosti je třeba mít na paměti, že ve volební místnosti mohou být přítomny pouze osoby, které mají práva a povinnosti související s konáním voleb. Těmito osobami jsou:

- členové a náměstkové volební komise
- členové a náměstkové okrskové volební komise
- Členové a zástupci RIKu
- Voliči
- akreditovaní zástupci pozorovatelů
- zástupci médií

Členové volební komise, okrskové volební komise a RIK se mohou neustále účastnit volebních místností.

Volič může být ve volební místnosti přítomen pouze po dobu potřebnou k dokončení hlasování. Po provedení hlasování je volič povinen neprodleně opustit volební místnost.

Již bylo zmíněno, že v místnosti, kde se hlasuje, může být přítomno pouze tolik voličů, kolik je k dispozici zástěn pro hlasování.

Osoba, které volební komise neumožnila hlasovat (protože nebyla zapsána ve výpisech ze seznamu voličů nebo v seznamu následných změn v seznamu voličů nebo nemůže prokázat svou totožnost nebo kontrola UV lampou ukázala, že se již k volbám dostavila), musí opustit volební místnost, jakmile jí volební komise sdělí, že nemůže hlasovat.

Zástupci pozorovatelů jsou osoby, které RIK pověřila pozorováním voleb a které mohou být přítomny ve volební místnosti pouze v případě, že jsou akreditovány od strany RIKu.

DOMÁCÍ POZOROVATEL

MEZINÁRODNÍ POZOROVATEL

Zástupci pozorovatelů mají právo sledovat každou fázi práce volební komise a každou volební kampaň, což znamená, že mohou sledovat práci volební komise od předání volebních materiálů před hlasováním.

Pokud jde o den hlasování, mohou se zástupci pozorovatelů dostavit do volební místnosti již při shromáždění členů volební komise, tj. před otevřením volební místnosti, a mohou zůstat ve volební místnosti až do ukončení hlasování, včetně pozorování volební místnosti. materiály místní volební komisi po hlasování v budově obecního/městského úřadu.

POZNÁMKA:

Podle zákona se může zástupce zahraničního pozorovatele dostavit do volební místnosti v doprovodu akreditovaného tlumočnicka a tento tlumočnick nesmí být přítomen ve volební místnosti bez doprovodu zástupce pozorovatele.

Pokud jde o zástupce domácích pozorovatelů, jedno sdružení může zaregistrovat několik zástupců, ale ve volební místnosti může být přítomen pouze jeden z nich, což znamená, že se mohou v průběhu hlasování měnit.

Zástupci pozorovatelů jsou povinni mít u sebe po celou dobu ve volební místnosti na viditelném místě průkaz totožnosti, který jim vydala volební komise.

Přítomnost zástupců pozorovatelů ve volební místnosti je uvedena v Zápisu o pozorovatelích práce volební komise, který kromě údajů o zástupcích pozorovatelů, **kteří sledovali práci volební komise, obsahuje i jejich případné připomínky podepsané do Zápisu.**

Volební komise má pravomoc odvolat zástupce pozorovatele z volební místnosti, pokud:

- nedodrhuje pravidla pro udržování pořádku ve volební místnosti
- pokud používá mobilní telefon nebo jiné prostředky pro připojení a komunikaci ve volební místnosti
- brání práci volební komise

V případě, že volební komise odvolá zástupce pozorovatele z volební místnosti, je nutné neprodleně informovat místní volební komisi a volební komise v zahraničí o tom informuje RIK.

Zástupci sdělovacích prostředků se mohou dostavit do volební místnosti, aby připravili reportáž o průběhu hlasování, a to po předchozím oznámení místní volební komisi nebo koordinátorovi RIK, ve volební místnosti se kromě toho nesmí zdržovat.

Veškeré jednání, které narušuje tajnost hlasování (například když někdo stojí u zástěny a sleduje voliče při vyplňování hlasovacích lístků) nebo ovlivňuje rozhodnutí voliče, jak má hlasovat (například propagace ve volební místnosti nebo vyvěšování symbolů politických stran a jiných

propagačních materiálů ve volební místnosti nebo přímo před volební místností).

Kromě toho se má za to, že pořádek ve volební místnosti je narušen, zejména pokud se ve volební místnosti nebo přímo před ní nachází:

- zadržování osoby, které nemají žádná práva nebo povinnosti související s průběhem voleb
- neoprávněné zaznamenávání a fotografování událostí ve volební místnosti
- používání a pomocí mobilního telefonu a dalších komunikačních prostředků podávají neoprávněné informace o dění ve volební místnosti, zejména o tom, které osoby se k volbám dostavily nebo nedostavily
- seznamy voličů, kteří se dostavili nebo nedostavili k volbám, mimo úřední záznamy ve výpisu ze seznamu voličů
- symboly politických stran, uchazečů o volební listiny a kandidátů na prezidenta republiky, jakož i další volební propagační materiál.

Pro účely udržování pořádku se za volební místnost považuje místnost, ve které se hlasuje, a pokud je v jednom zařízení více volebních místností, považuje se za volební místnost celé zařízení.

! DÁVEJTE POZOR:

Ve volební místnosti zákon umožňuje zapisovat čárky na zvláštní list papíru jako záznam o volební účasti. To platí zejména pro ty volební místnosti, které jsou určeny k zasílání výkazů o volební účasti v průběhu voleb.

V případě vedení evidence volební účasti v určité volební místnosti musí mít všichni členové volební komise k dispozici údaje o počtu voličů, kteří se dostavili k volbám.

Pokud dojde k porušení pořádku ve volební místnosti, je na volební komisi, aby tento pořádek stanovila, přičemž má právo hlasování přerušit až do jeho stanovení.

V případě přerušení hlasování je okrsková volební komise povinna uvést v zápise o činnosti okrskové volební komise důvody přerušení a dobu, po kterou přerušování trvalo - body 8.1 a 8.2. Zápis.

Pokud **přerušeni hlasování trvalo déle než jednu hodinu**, hlasování se prodlouží na dobu, po kterou přerušeni trvalo. Pokud je například hlasování přerušeno ve 13:30 a obnoveno ve 14:55, měla by být volební místnost otevřena do 21:25.

Toto pravidlo platí i v případě, že se otevření volební místnosti opozdí o **více než jednu hodinu**, a hlasování se prodlouží o dobu, o kterou se otevření volební místnosti opozdilo.

Pokud přerušeni trvalo **méně než hodinu**, hlasování se **neprolouží**.

Služební příslušníci policie a komunálních milic mohou vstoupit do volební místnosti pouze na výzvu předsedy volební komise, pokud je ve volební místnosti narušen pořádek a klid.

Výjimečně může do volební místnosti, kde jsou zapsáni ve výpisu ze seznamu voličů, vstoupit volit policista a obecní policista v uniformě, pokud nenesí zbraně a jiné donucovací prostředky.

SOUČASNÉ KONÁNÍ I OKRSKOVÝCH VOLBY PRO BĚLEHRADSKÉ MĚSTSKÉ RADNÍ

Členové městské volební komise města Bělehrad mohou být přítomni ve všech volebních místnostech na území města Bělehrad.

9. UZAVŘENÍ VOLEBNÍ MÍSTNOSTI

Volební místnost se podle zákona uzavírá ve **20.00 hodin** s tím, že voličům, kteří se náhodou nacházejí ve volební místnosti nebo přímo před ní, musí být umožněno hlasovat.

Volební komise určí člena nebo náměstka volební komise, který zjistí počet voličů přítomných ve volební místnosti v době uzavření volební místnosti a určí pořadí, v jakém budou hlasovat, postaví se za posledního voliče, který zjistil pořadí, a vyčká, až všichni voliči, kteří jsou v pořadí, budou hlasovat.

Jakmile poslední volič, který je ve 20.00 hodin ve volební místnosti, provede hlasování a opustí volební místnost, volební komise uzamkne místnost, kde se hlasovalo, a přistoupí ke zjištění výsledků hlasování.

Zákon výjimečně připouští možnost uzavřít volební místnost před 20:00 hodin, pokud v ní hlasovali všichni voliči zapsaní ve výpisech ze seznamu voličů. V takovém případě nesmí být výsledky hlasování v této volební místnosti veřejně vyhlášeny nebo vyvěšeny ve volební místnosti před 20:00 hodin.

10. URČENÍ VÝSLEDKŮ HLASOVÁNÍ

Zúčastnit se musí všichni členové volební komise nebo jejich náměstkové.

Stanovení výsledků hlasování má tři fáze:

- vyplnění kontrolního formuláře pro kontrolu logické a výpočetní platnosti výsledků hlasování
- logická kontrola výpočtu platnosti zjištěných výsledků hlasování
- evidence výsledků hlasování ve Zápisu volební komise o práci volební komise

! DÁVEJTE POZOR:

VÝSLEDKY HLASOVÁNÍ VE VOLEBNÍ MÍSTNOSTI SE URČUJÍ V TOMTO POŘADÍ:

1) NEJPRVE se určí výsledky hlasování **o volbě poslanců**;

2) PAK se určí výsledky **hlasování o volbě prezidenta republiky**;

3) KONEČNĚ se zjišťují výsledky hlasování ve **okrskových volbách**, pokud se i v těchto volbách hlasovalo ve volební místnosti.

DŮLEŽITÁ POZNÁMKA:

Dokud volební komise nezjistí výsledky hlasování pro volbu poslanců, tj. dokud nevyplní Zápis o činnosti volební komise pro volby poslanců a dokud nejsou Kontrolní seznam a hlasovací lístky z voleb poslanců zabaleny do obálek a zapečetěny nálepkami podle bodu 10.5. této příručky, **nesmí být volební urna pro volbu prezidenta republiky otevřena, ale musí zůstat zapečetěna!**

10.1. POSTUP VYPLNĚNÍ KONTROLNÍHO FORMULÁŘE PRO KONTROLU PLATNOSTI VÝSLEDKŮ HLASOVÁNÍ PRO LOGICKÝ VÝPOČET

Kontrolní formulář pro kontrolu logické a výpočetní správnosti výsledků hlasování je pomocný nástroj, který byl poprvé zaveden při volbě prezidenta republiky v roce 2017. Důvodem zavedení tohoto **pomocného formuláře** je pomoci volebním místnostem ověřit zjištěné výsledky hlasování a snížit počet logických a výpočetních chyb v zápisech o činnosti volebních místností.

Pro volby, které se budou konat 3. dubna 2022, obdrží volební komise od místní volební komise dvě kopie kontrolního formuláře: jednu pro výsledky parlamentních voleb a jednu pro výsledky prezidentských voleb.

DŮLEŽITÁ POZNÁMKA:

Volební komise nejprve vyplní kontrolní formulář pro kontrolu logické platnosti výsledků parlamentních voleb a poté kontrolní formulář pro prezidentské volby.

! DÁVEJTE POZOR:

Kontrolní formulář **NENAHRAZUJE ZÁPIS O PRÁCI VOLEBNÍ KOMISE** a není oficiálním dokumentem, ale pouze pomůckou volební komise pro kontrolu správnosti zjištěných výsledků před zápisem výsledků do zápisu o činnosti volební komise!

Jak již bylo zmíněno u dělby práce ve volební komisi, volební komise by měla určit člena nebo náměstka volební komise, který bude pověřen vyplňováním kontrolního formuláře a prováděním logicko-výpočetní kontroly výsledků hlasování zapsaných do kontrolního formuláře.

Výsledky, které určí volební komise a zanesou do Zápisu o práci volební komise, stanoví § 105 zákona o volbě poslanců.

! DÁVEJTE POZOR:

Volební komise neotevře volební urnu okamžitě, ale nejprve provede určité úkony, které tomuto otevření předcházejí!

ZA PRVÉ, do oddílu 4 kontrolního formuláře zapíše okrsková volební komise **počet voličů zapsaných ve výpisu ze seznamu voličů**, který byl zjištěn a zapsán v bodě 4 zápisu o činnosti volební komise před zahájením voleb.

ZA DRUHÉ, volební komise by měla zjistit **počet voličů, kteří přišli k volbám**. Tento počet se stanoví:

- započtením podpisů voličů ve výpisu ze seznamu voličů, v seznamu následných změn v seznamu voličů (pokud byl volební komisi předložen spolu s výpisem) a ve zvláštním výpisu ze seznamu voličů, pokud ve volební místnosti hlasovali voliči srbské armády;

-sčítací poznámky o voličích, kteří hlasovali mimo volební místnost, zapsané volební místností do výpisu ze seznamu voličů, do seznamu následných změn v seznamu voličů (pokud byl volební místnosti předložen spolu s výpisem) a do zvláštního výpisu ze seznamu voličů, pokud ve volební místnosti hlasovali voliči srbské armády.

Toto číslo je uvedeno v oddíle 11.1. Kontrolní formulář.

TŘETÍ, volební komise by měla zjistit, zda byla volební urna po celou dobu hlasování zapečetěná a správná, **a teprve poté otevřít volební urnu a zkontrolovat**, zda obsahuje vyplněný a podepsaný kontrolní seznam pro kontrolu správnosti volební urny. Poté by měl v Zápisu o činnosti volební komise v bodě 10 zakroužkovat příslušnou možnost, tj. potvrdit, zda byl kontrolní list nalezen, či nikoliv, a pokud ano, zda byl nalezen. v bodě 10.1. zakroužkovat příslušnou možnost, tj. potvrdit, zda byl kontrolní list podepsán prvním voličem, který se dostavil do volební místnosti, a alespoň jedním členem volební komise.

POZNÁMKA:

Zákon stanoví, že pokud ve volební urně není žádný hlasovací lístek, tj. není vyplněn nebo není podepsán prvním voličem a alespoň jedním členem volební komise, vydá místní volební komise z moci úřední rozhodnutí o neplatnosti hlasování v dané volební místnosti.

ZA ČTVRTÉ se spočítají všechny hlasovací lístky ve volební urně a tento počet se запиše do části bodu 11.2. Kontrolní formulář.

ZA PÁTÉ, všechny hlasovací lístky obsažené ve volební urně jsou rozděleny **na platné a neplatné hlasovací lístky**.

ZA ŠESTÉ, neplatné hlasovací lístky jsou započítány a toto číslo je registrováno do části bodu 11.3. Kontrolní formulář.

ZA SEDMÉ, platné hlasovací lístky se sčítají a tento počet se uvede ve sloupci bodu 11.4. Kontrolní formulář, po jehož vyplnění se platné hlasovací lístky roztřídí podle volebních seznamů, tj. podle kandidátů na prezidenta republiky.

ZA OSMÉ, se spočítá počet hlasů, které získala každá volební listina nebo každý kandidát na prezidenta republiky, a tyto počty se zapíší do příslušných kolonek v rámci bodu 11.5. Kontrolní formulář.

POZNÁMKA:

Předseda volební komise je povinen vyzvat členy a náměstky volební komise jmenované na návrh opoziční volební listiny ke kontrole některých volebních úkonů, jako jsou: kontrola správnosti volební urny, třídění hlasovacích lístků na platné a neplatné sčítání hlasů získaných na volebních seznamech.

! DÁVEJTE POZOR:

Volební komise musí dbát na to, aby při kontrole správnosti hlasování nedošlo k náhodnému přepočítání volební urny.
KONTROLNÍ SEZNAM NENÍ HLASOVACÍ LÍSTEK!

ROZLIŠOVÁNÍ MEZI PLATNÝM A NEPLATNÝM HLASOVACÍM LÍSTKEM JE NESMÍRNĚ DŮLEŽITÁ OTÁZKA!

Hlasovací lístek je neplatný:

- který není vyplněn

- ve kterém jsou zakroužkována pořadová čísla před dvěma nebo více volebními seznamy, tj. pořadová čísla před dvěma nebo více kandidáty na prezidenta republiky

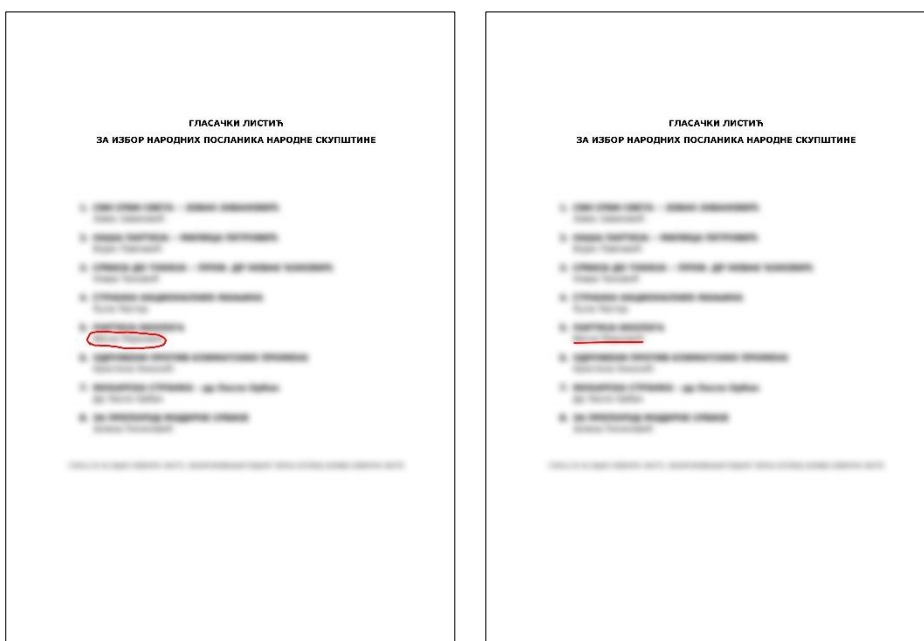
- každý další hlasovací lístek, který je vyplněn tak, že nelze spolehlivě určit, pro kterou volební listinu nebo pro kterého kandidáta na prezidenta republiky volič hlasoval

Platný je hlasovací lístek, lístek s pořadovým číslem před názvem jedné volební listiny, tj. před osobním jménem kandidáta na prezidenta republiky, je platný.

Zákon definuje, že **každý vyplněný hlasovací lístek** je platný, takže lze bezpečně určit, pro koho volič hlasoval, hlasovací lístek by měl být považován za platný, jako např.:

- na kterém volič zakroužkoval nebo podtrhl jméno a příjmení prvního kandidáta na volebním seznamu

HLASOVÁNÍ PRO VOLBU POSLANCŮ

- na kterém volič zakroužkoval nebo podtrhl jméno nebo část jména na volebním seznamu, tj. jména a příjmení kandidáta na prezidenta republiky.

- na kterém volič zakroužkoval nebo podtrhl jméno jednoho držitele volební listiny

- na kterém volič zakroužkoval nebo podtrhl jméno jednoho z držitelů volební listiny a jméno a příjmení prvního kandidáta na této volební listině

ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋ
ЗА ИЗБОР НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

- 1. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 2. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 3. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 4. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 5. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 6. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 7. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 8. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

.....

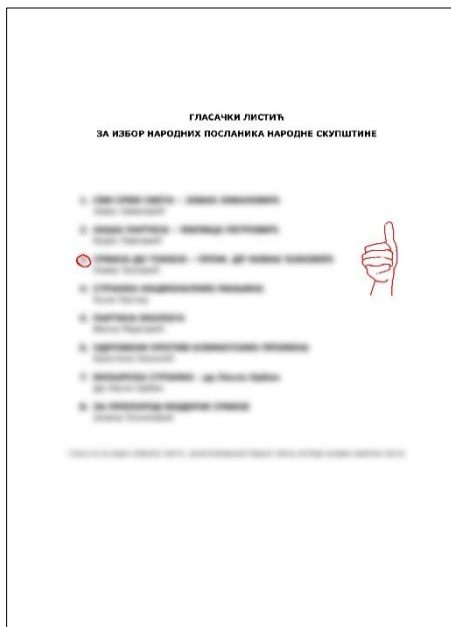
ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋ
ЗА ИЗБОР НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

- 1. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 2. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 3. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 4. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 5. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 6. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 7. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА
- 8. ИМЕНА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

.....

Pokud je hlasovací lístek vyplněn tak, aby bylo možné spolehlivě určit, pro koho volič hlasoval, bude tento hlasovací lístek **platný, i když jsou:**

- komentáře, slogany a další vzkazy jsou napsány nebo nakresleny na hlasovacím lístku

- přeškrtnutá jména jiných volebních seznamů nebo jména a příjmení jiných kandidátů na prezidenta republiky

Vzhled kontrolního formuláře pro volbu poslanců

KONTROLNÍ FORMULÁŘ PRO KONTROLU PLATNOSTI VÝSLEDKŮ HLASOVÁNÍ V LOGICKÉM VÝPOČTU VE VOLEBNÍ MÍSTNOSTI

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Републичка изборна комисија

Образац РГ-1/НП
ИЗБОРИ ЗА НАРОДНЕ ПОСЛАНИКЕ
3. април 2022. године

КОНТРОЛНИ ФОРМУЛАР

ЗА ПРОВЕРУ ЛОГИЧКО-РАЧУНСКЕ ИСПРАВНОСТИ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

ВАЖНО: Овај формулар се попуњава пре него што се резултати гласања упишу
у Записник о раду бирачког одбора (Образац РГ-2/НП)

Број бирачког места: _____

Назив општине / града / завода / стране државе: _____

4.	УКУПНО БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА: (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку, као и евентуалан посебан бирачки списак за бираче у Војсци Србије ако гласају на бирачком месту)	
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка)	
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА:	

Редни број	Назив изборне листе	Број гласова које је добила изборна листа
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		

УПУТСТВО за логичко-рачунску контролу утврђених резултата гласања унетих у овај формулар

Рачунско слагање података о бирачима

Број бирача који су изашли на изборе (рубрика 11.1.) **једнак је збиру броја** бирача који су потписани у изводу из бирачког списка, у евентуалном списку наизајних промена у бирачком списку, ако је достављен уз извод из бирачког списка, и евентуалном посебном изводу из бирачког списка за гласање бирача у Војсци Србије и **броја** напомена (уместо потписа бирача) у изводу из бирачког списка и списка наизајних промена у бирачком списку о бирачима који су гласали ван бирачког места.

Укупан број бирача који су изашли на изборе (рубрика 11.1.) може бити само једнак или мањи од броја бирача уписаних у изводу из бирачког списка, списак наизајних промена у бирачком списку и у евентуалном посебном изводу из бирачког списка за гласање бирача у Војсци Србије (тачка 4.).

Рачунско слагање података о бирачима

Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.) може бити само једнак или мањи од броја бирача који су изашли на изборе (рубрика 11.1.).

Рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима

Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.) мора да буде једнак збиру: броја неважећих гласачких листића (рубрика 11.3.) и броја важећих гласачких листића (рубрика 11.4.).

Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) треба да буде једнак збиру бројева гласова које су добиле све изборне листе (табела у рубрики 11.5.).

НАПОМЕНА 1: Број укупно уписаних бирача (тачка 4.) **обавезно** треба да буде уписан. Обратите пажњу на то да се приликом утврђивања укупног броја уписаних бирача узме у обзир и евентуални списак наизајних промена у бирачком списку и евентуални посебан извод из бирачког списка, ако на бирачком месту гласачу припадници Војске Србије. У случају да уз извод из бирачког списка постоји и списак наизајних промена у бирачком списку, обратите пажњу на то да ли у том списку постоје само уписи или само брисања или и уписи и брисања бирача из бирачког списка.

НАПОМЕНА 2: Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије се **не сме убрајати** у гласачке листиће.

НАПОМЕНА 3: У случају да неки бирачки одбор запели један гласачки листић на гласачку кутију, тај гласачки листић након гласања треба да се врати међу неупотребљене гласачке листиће.

НАПОМЕНА 4: У случају да бирач који је гласао ван бирачког места није потписао потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места или та потврда недостаје, бирачки одбор треба да гласачки листић тог бирача, који се налази у запечатеној конверти, преда локалној изборној комисији, која треба да га врати међу неупотребљене гласачке листиће.

УПУТСТВО за поступање након логичко-рачунске контроле исправности резултата унетих у овај формулар

- Ако се логичко-рачунском контролом утврди да су подаци о резултатима гласања (рубрике 11.1. до 11.5. овог формулара) **исправни**, те податке треба **ЧИТКО** преписати у Записник о раду бирачког одбора (Образац РГ-2/НП).
- Ако се логичко-рачунском контролом утврди да у подацима о резултатима **постоје грешке**, треба поново извршити логичко-рачунску контролу, па ако и даље има грешака, треба поново утврдити резултате гласања.
- Уколико се неки податак из рубрика 11.1. до 11.5. овог формулара погрешно препише у Записник о раду бирачког одбора, тај податак **НЕ ТРЕБА ПРЕПРАВЉАТИ**, већ га треба прецртати и поред њега уписати исправан. Особа која је извршила корекцију **треба да се потпише поред исправног податка**.

Најчешће формалне неправилности у Записнику о раду бирачког одбора

- Нису потписала најмање три члана бирачког одбора.
- Није потпуан – **недостаје нека страна**.
- Записник је **копија/фотокопија** (оба примерка записника који се предају су копија/фотокопија).
- Записник је **имао исправку** (рубрике од 11.1. до 11.5.) поред које није било потписа, како би се видело ко је исправку извршио.

Како треба да изгледа исправно попуњен и уредан Записник о раду бирачког одбора

- Све тачке и рубрике Записника треба да буду попуњене.
- Ако поједине рубрике Записника немају податке за уписивање, уписује се нула („0“) или повлака („-“).
- Записник мора бити **читко попуњен**.
- Записник **нема логичко-рачунску грешку**.
- Записник је **потписан од стране чланова бирачког одбора**.
- Записник је **потпуан – има све потребне стране**.
- У општинама и градовима у којима је на дан расписивања избора у службеној употреби језик националне мањине, оригинал и копија Записника о раду бирачког одбора на свим језицима морају бити предати Изборној комисији.
- Један записник је **оригинал**, други је копија.
- Записник је **имао логичко-рачунску исправку поред које стоји потпис лица које је исправку извршило**.

АКО БИРАЧКИ ОДБОР ИМА БИЛО КАКВУ ДИЛЕМУ ОКО УТВРЂИВАЊА РЕЗУЛТАТА ИЗ ОВОГ КОНТРОЛНОГ ФОРМУЛАРА, ОБАВЕЗНО ТРЕБА ДА СЕ КОНСУЛТУЈЕ СА ИЗБОРНОМ КОМИСИЈОМ.

10.2. KONTROLA LOGICKÉHO VÝPOČTU SPRÁVNOSTI ZJIŠTĚNÝCH VÝSLEDKŮ HLASOVÁNÍ

Po vyplnění Kontrolního formuláře a zjištění výsledků hlasování ve volební místnosti popsaným způsobem je pověřený člen volební komise povinen provést logicko-výpočtovou kontrolu správnosti zjištěných výsledků zapsaných ve volební místnosti do Kontrolního formuláře.

! DÁVEJTE POZOR:

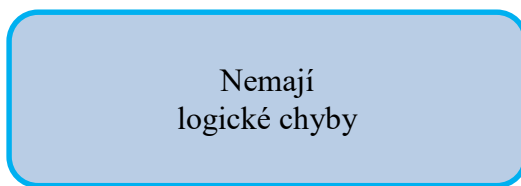
Volební komise nezapiše výsledky hlasování ve volební místnosti do zápisu o činnosti volební komise, dokud předem nestanoví, že výsledky zapsané do kontrolního formuláře jsou správné. **Pokyny pro kontrolu logické a výpočetní správnosti výsledků naleznete na druhé straně Kontrolního formuláře.**

Kontrola se provádí následujícím způsobem:

- nejprve se evidenční počty hlasů sečtou podle volebních seznamů, tedy podle kandidátů na prezidenta republiky (body v části 11.5.) a tento součet by se měl rovnat evidenčnímu počtu platných hlasovacích lístků (článek 11.4).
- k tomuto součtu se připočítá zadaný počet neplatných hlasovacích lístků (odstavec 11.3), z čehož musí plynout zadaný počet hlasovacích lístků do volební urny (odstavec 11.2.)
- registrovaný počet hlasovacích lístků ve volební urně (odstavec 11.2) může být pouze roven nebo nižší než registrovaný počet voličů, kteří se dostavili k volbám (odstavec 11.1.)
- evidenční počet voličů, kteří se dostavili k volbám (odstavec 11.1), může být pouze roven nebo nižší než počet voličů zapsaných ve výpisu ze seznamu voličů, v seznamu pozdějších změn v seznamu voličů a ve zvláštním výpisu z seznamu voličů pro hlasování v srbské armádě (bod 4).

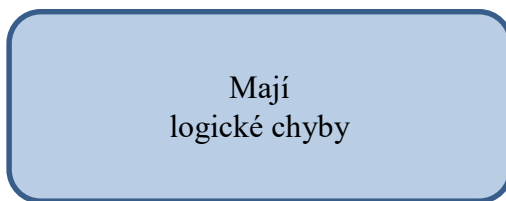
Po řízení logického výpočtu mohou nastat dva případy:

PRVNÍ PŘÍPAD:

Čitelná data k zápisu

DRUHÝ PŘÍPAD:

Opakovaný postup sčítání
(začít od 11.5. k bodu 11.1)

Pokud jsou stále chyby

Obnovení výsledků

Údaje čitelně zkopírujte do Zápisu o práci volební komise

! DÁVEJTE POZOR:

Pokud se zjistí logicko-výpočetní nesoulad jednotlivých výsledků ve výsledcích zapsaných v kontrolním formuláři, musí volební komise znovu určit ty výsledky, mezi nimiž je uvedený nesoulad.

Není například pochyb o tom, že počet hlasovacích lístků vhozených do volební urny se musí rovnat součtu počtu vhozených neplatných hlasovacích lístků a počtu vhozených platných hlasovacích lístků. Pokud tomu tak však není, **musí volební komise přepočítat hlasovací lístky, aby zjistila, kde udělala chybu!**

Okolnost, že počet hlasovacích lístků v urně je **nižší** než počet voličů, kteří se dostavili k volbám, svědčí o tom, že někteří voliči nevhodili hlasovací lístek do urny, což zákon jako nesrovnalost neuznává.

Okolnost, že počet hlasovacích lístků v urně je **vyšší** než počet voličů, kteří se dostavili k volbám, je však nesrovnalostí, kterou zákon definuje jako důvod, pro který musí místní volební komise z moci úřední zrušit hlasování ve volební místnosti, a proto musí volební komise prověřit, jak k této situaci došlo a zda při sčítání hlasů nedošlo k chybě.

DŮLEŽITÁ POZNÁMKA:

Je třeba mít na paměti, že některé chyby ve zjištěných výsledcích hlasování mohou být důsledkem chyb při sčítání hlasů a také možného zneužití, například úmyslného vložení hlasovacích lístků do volební urny tak, aby počet hlasovacích lístků ve urně byl vyšší než počet voličů zapsaných ve výpisu, že se dostavili k volbám. Z toho dále vyplývá, že volební komise nemůže za každou cenu sladit výsledky hlasování, aby byly logicky sladěny, ale že musí zjistit skutečný stav a případné pochybení.

10.3. ZADÁVÁNÍ VÝSLEDKŮ HLASOVÁNÍ DO ZÁPISU O PRÁCI VOLEBNÍ KOMISE

Teprve po konstatování, že po logicko-účetní kontrole jsou výsledky hlasování zapsané do kontrolního formuláře logicky správné, tj. po definitivním zjištění, že zjištěné výsledky hlasování odpovídají stavu volebního materiálu, přistoupí volební komise k vyplnění Zápisu o práci volební komise (dále jen: Zápis).

! DÁVEJTE POZOR:

V obcích/městech, kde se úředně používá jazyk národnostní menšiny, se kromě zápisu o práci volební komise vyhotoveného v srbštině a cyrilici vyplňuje i zápis vyhotovený v jazyce této národnostní menšiny!

Pokud se v obci/městi úředně používají jazyky několika národnostních menšin, vyhotoví se nebo vyplní zvláštní zápis v každém z těchto jazyků!

Nejprve by měla volební komise zkontrolovat, zda byla vyplněna kapitola I zápisu (body 1, 2, 3 a 4) a první tři body hlavy II. (body 5, 6 a 7), poté přistoupí k vyplnění dalších položek v rámci hlavy II. a kapitoly IV. Zápisu (body 12., 13., 13.1., 14. a 14.1.), a to tak, že do Zápisu ČITELNĚ NAPÍŠE:

1) zda došlo k přerušení hlasování ve volební místnosti (zakroužkováním slova „ANO“ nebo slova „NE“) a zda k přerušením došlo na jak dlouho a jaký byl důvod přerušení - body 8, 8.1. a 8.2. Zápisu

2) zavírací doba volební místnosti – bod 9. Zápisu

! DÁVEJTE POZOR:

Čas uzavření volební místnosti je čas ukončení hlasování, který se liší od času, kdy volební komise skončila svou práci, a který se zapisuje na konci zápisu, vzhledem k tomu, že po ukončení hlasování volební místnost začíná.

3) zda byl ve volební urně nalezen Kontrolní list (zakroužkováním slova „ANO“ nebo slova „NE“) a byl-li zjištěn, zda jej podepsal první volič, který se dostavil do volební místnosti, a alespoň jeden člen okr. volební komise - body 10 a 10.1. Zápisu.

4) počet voličů, kteří hlasovali s pomocí jiné osoby (asistenta) – bod 12. Zázpisu

DŮLEŽITÁ POZNÁMKA:

Údaje o voličích s pomocí asistentů by měly zahrnovat hlasování ve volební místnosti a hlasování mimo volební místnost.

5) počet voličů, kteří hlasovali mimo volební místnost – bod 13. Zázpisu

6) počet vyplněných a podepsaných osvědčení o volebním právu pro hlasování mimo volební místnost – bod 13. 1. Zázpisu

7) zda byli ve volební místnosti přítomni zástupci tuzemských a/nebo zahraničních pozorovatelů, a pokud ano, zda tiskopis Zázpisu o pozorovatelích výboru pro volební místnosti (vyplnění slovy "ANO" nebo slovy "NE") - body 14 a 14.1 Zázpisu

DŮLEŽITÁ POZNÁMKA:

Zázpis o pozorovatelích práce volební komise je unikátní pro volby poslanců a pro volby prezidenta republiky, proto se nejedná o zvláštní zázpis o pozorovatelích pro volbu poslanců a zvláštní zázpis pro pozorovatele pro volby. prezidenta republiky. Proto oba Zázpisy o práci volební komise konstatují, že tento unikátní Zázpis o práci pozorovatelů volebních místností je ukončen.

Po zadání výše uvedených údajů jsou výsledky hlasování z Kontrolního formuláře v hlavě III ČITELNĚ PŘEPŠÁNY do protokolu III. Zázpisu:

1) počet voličů, kteří šli k volbám - bod 11.1. Zázpisu

2) počet hlasovacích lístků ve volební urně-bod 11. 2. Zázpisu

3) počet neplatných hlasovacích lístků - bod 11. 3. Zázpisu

4) počet platných hlasovacích lístků - bod 11. 4. Zázpisu

5) počet hlasů odevzdaných pro každý seznam voličů nebo počet hlasů pro každého kandidáta na prezidenta republiky - bod 11. 5. Zázpisu

POZNÁMKA:

Při zadávání výsledků hlasování nesmí zůstat žádné políčko prázdné. To znamená, že např. pokud volební listina nebo kandidát na prezidenta republiky neobdržel ve volební místnosti žádné hlasy, nesmí sloupec o počtu odevzdaných hlasů pro tuto volební listinu nebo kandidáta na prezidenta republiky zůstat prázdný, ale nula ("0") nebo zrušení (" - ").

Po vyplnění výsledků hlasování se vyplní bod 15 zápisu s odkazem na to, zda členové volební komise měli námitky proti postupu při hlasování ve volební místnosti zakroužkováním slova "ANO" nebo.

Pokud je v bodě 15 zakroužkováno slovo "ANO", tj. pokud měli členové okrskové volební komise námitky, je nutné je uvést ve zvláštní příloze, která je nedílnou součástí zápisu a která bude spolu se zápisem přiložena místní volební komisi.

Správně vyplněná část Zápisu o práci volební komise s výsledky hlasování ve volební místnosti

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали и напомене у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка о бирачима који су гласали ван бирачког места)	105
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	105
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	5
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	100
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	АААА	20
2.	ББББ	0
3.	ЦЦЦЦ	35
4.	ДДДД	5
5.	ГГГГ	0
6.	ЕЕЕЕ	15
7.	ФФФФ	25
(Навести све изборне листе, према њиховом редоследу на гласачком листићу)		

! DÁVEJTE POZOR:

Pokud jsou některé údaje v zápisu uvedeny chybně, nesmí se opravovat, ale chyba se opravuje vymazáním chybných údajů a uvedením správných údajů k nim s podpisem toho, kdo opravu provedl.

Správná oprava chyby v zápisu o práci volební komise

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали и напомене у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка о бирачима који су гласали ван бирачког места)	105
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	105
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	5
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	25100
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	АААА	20
2.	ББББ	0
3.	ЦЦЦЦ	30 35
4.	ДДДД	5
5.	ГГГГ	0
6.	ЕЕЕЕ	15
7.	ФФФФ	25
	(Навести све изборне листе, према њиховом редоследу на гласачком листићу)	

21y

21y

Nesprávná oprava chyby v zápisu o práci volební komise

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА		
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали и напомене у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка о бирачима који су гласали ван бирачког места)	105
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	105
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	5
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	100
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	АААА	20
2.	ББББ	0
3.	ЦЦЦЦ	35
4.	ДДДД	5
5.	ГГГГ	0
6.	ЕЕЕЕ	15
7.	ФФФФ	25
(Навести све изборне листе, према њиховом редоследу на гласачком листићу)		

Nakonec se do zápisu zapíše datum a čas, kdy volební komise ukončila svou práci, tedy vyplnění zápisu.

Vyplněný zápis podepisují všichni členové volební komise nebo zástupci nepřítomných členů, což je jejich **zákonná povinnost**.

Zápis se vyhotovuje v šesti stejnopisech (na samokopírovacím papíře).

První, originál zápisu MUSÍ být odevzdán okrskové volební komisi, který předá RIKu.

Druhá kopie je také předána okrskové volební komisi.

Třetí kopie vyniká ve volební místnosti pro veřejnost.

Zbývající tři vyhotovení se předají členům nebo náměstkům volební komise jmenovaným na návrh předkladatelů volebních listin, tj. na návrh navrhovatelů kandidátů na prezidenta republiky, kteří získali největší počet hlasů ve volební místnosti.

Nedoručené kopie zápisu předloží volební komise okrskové volební komisi spolu s dalším volebním materiálem.

10.4 VYPLŇOVÁNÍ ZÁPISŮ POZOROVATELŮ VOLEBNÍ KOMISE

Nový zákon o volbě poslanců zavádí nový volební dokument zpracovaný volební komisí-Zápis o pozorovateli práce volební komise, který je zpracován na formuláři předepsaném RIKem.

Zápis o pozorovateli o práci volební komise se vyplňuje průběžně během dne podle toho, zda se do volební místnosti dostavil zástupce tuzemského nebo zahraničního pozorovatele.

Prakticky to znamená, že volební komise by měla ihned po příchodu do volební místnosti zapsat zástupce pozorovatele do Evidence pozorovatelů práce volební komise a umožnit mu vkládat případné připomínky či připomínky k průběhu hlasování ve volební místnosti před odchodem z volební místnosti.

Je třeba dbát na to, aby se volební komise zapsala do Zápisu:

- jméno a příjmení všech zástupců pozorovatelů, kteří byli přítomni ve volební místnosti;
- jména domácích nebo zahraničních pozorovatelů, kteří sledovali práci volební komise;
- zda měli zástupci pozorovatelů nějaké námítky proti postupu hlasování
- kdy zástupce pozorovatele opustil volební místnost.

POZNÁMKA:

Zástupce pozorovatele má právo zapsat do Zápisu pozorovatelů své poznámky a připomínky!

! DÁVEJTE POZOR:

Připomínáme, že zástupci pozorovatelů mohou přijít do volební místnosti již v průběhu shromažďování členů volební komise, tj. před otevřením volební místnosti, a mohou zůstat ve volební místnosti až do jejího ukončení, včetně pozorování předání volebních materiálů místní volební komisi obce/města.

Nemělo by se zapomínat, že v případě, že zástupce pozorovatele uvedl v zápisu o pozorování připomínky, musí podepsat příslušnou část zápisu.

Zápis o pozorovatelích se vyhotovuje v šesti stejnopisech, z nichž první (originál) a druhý se přikládá k prvnímu (originálu) a druhému stejnopisu zápisu o práci okrskové volební komise při hlasování ve volbách pro poslanců, přičemž zbývající čtyři přítomní po skončení činnosti okrskové volební komise.

10.5. BALENÍ VOLEBNÍCH MATERIÁLŮ

Po ukončení vyplňování Zápisků by je měla volební komise zabalit do zvláštních obálek:

- Kontrolní seznam pro kontrolu správnosti volební urny
- nevyužité hlasovací lístky
- platné hlasovací lístky
- neplatné hlasovací lístky
- osvědčení o volebním právu volit mimo volební místnost (podepsané a nepodepsané)

Na všech obálkách musí být uveden obsah obálky, název voleb, název obce/města a číslo volební místnosti.

Obálky musí být zapečetěny nálepkou.

Po ukončení balení volebních materiálů z parlamentních voleb do obálek, tj. do šlajfek, přistoupí volební komise ke zjištění výsledků hlasování pro volbu prezidenta republiky a za tímto účelem provede všechny dříve popsané úkony včetně balení volebních materiálů.

Po zabalení volebního materiálu z prezidentských voleb do obálek volební komise pokračuje v balení svého volebního materiálu z obou voleb do příslušných pytlů, a to stejným způsobem, jakým byl materiál přinesen do volební místnosti (**šedý** pytel bude použit pro parlamentní volby, zatímco pro prezidentské volby bude použit **modrý**), přičemž je třeba vzít v úvahu, že pytel je stále označen nálepkou.

! DÁVEJTE POZOR:

Volební komise musí dbát na to, aby nedošlo ke smíchání volebního materiálu z různých voleb a aby byl materiál z jednotlivých voleb zabalěn do vhodného pytle.

Volební komise by měla dbát na to, aby spreje na označení prstů voličů, UV lampy a veškerý kancelářský materiál včetně nůžek byly uloženy do speciální tašky nebo malého sáčku, do kterého byl materiál zabalěn při předávání před hlasováním, a takto zabalené je vložit **do pytle s volebním materiálem pro parlamentní volby**. Taška nebo malý sáček musí být uzavřen/zavázán tak, aby se jeho obsah nesmísil s ostatním materiálem v pytli.

VYJÁDŘENÍ ZÁPISU PRO VEŘEJNOST

Po ukončení prací na zjišťování výsledků hlasování ve všech volbách, kde se hlasovalo ve volební místnosti, a po vyplnění všech zápisů o práci volební komise a zabalení volebního materiálu do příslušných pytlů, provede volební komise veřejný nahlédnutí.

SOUČASNÉ KONÁNÍ OKRSKOVÝCH VOLEB S REPUBLIKOVÝMI VOLEBAMI

V případě současného konání okrskových voleb a republikových voleb by měla volební komise začít zjišťovat výsledky hlasování ve okrskových volbách až po zjištění výsledků hlasování v republikových volbách.

! DÁVEJTE POZOR:

Zákon stanoví, že volební materiály předává okrskové volební komisi předseda volební komise nebo jeho zástupce a že předání volebních materiálů se mohou zúčastnit všichni členové volební komise.

Vzhledem k tomu, že parlamentní a prezidentské volby se budou konat současně 3. dubna 2022, budou kromě předsedy volební komise a jeho zástupce přítomni i další členové volební komise, kteří budou asistovat při předávání volebních materiálů okrskové volební komisi.

11. PŘEDÁNÍ VOLEBNÍCH MATERIÁLŮ PO HLASOVÁNÍ

Volební materiály pro oba volební procesy se po skončení hlasování odevzdávají okrskové volební komisi v sídle obce/města. Předání se mohou zúčastnit všichni členové a náměstkové volební komise.

Volební materiály se v souladu se zákonem předávají okrskové volební komisi neprodleně, **nejpozději do 12 hodin od uzavření volební místnosti.**

Předání je tvořeno zvláštním zápisem pro každý volební proces.

POZNÁMKA:

Předání volebního materiálu se i po hlasování mohou zúčastnit zástupci předkladatelů volebních listin, tj. navrhovatelé kandidátů na prezidenta republiky, jakož i zástupci pozorovatelů, kterým RIK udělil akreditaci.

Předkládá se okrskové volební komisi zejména pro parlamentní a prezidentské volby:

- první (originál) a druhý výtisk Zázpisu o činnosti volební komise v srbském jazyce a v každém jazyce národnostní menšiny v úředním používání v územním samosprávném celku
- první (originál) a druhou kopii zápisu o pozorovatelích práce volební komise.
- výpis ze seznamu voličů, podle kterého se hlasovalo ve volební místnosti.
- zvláštní výpis ze seznamu voličů, pokud ve volební místnosti hlasovali i voliči, kteří vykonávají vojenskou službu, vojenské cvičení nebo se vzdělávají v jednotkách nebo institucích srbské armády.
- obálku, v níž je Kontrolní seznam volební urny zapečetěnou nálepkou
- obálku s nepoužitými hlasovacími lístky zapečetěnou nálepkou nebo lepicí páskou (šlajfka)
- obálku s neplatnými hlasovacími lístky zapečetěnou nálepkou nebo lepicí páskou (šlajfka)

- obálku s platnými hlasovacími lístky zapečetěnou samolepkou nebo lepicí páskou (šlajfka)
- obálku s osvědčeními o volebním právu voličů, kteří hlasovali mimo volební místnost zapečetěnou nálepkou
- bezpečnostní uzavírací páska sloužící k zapečetění pytle s volebním materiálem při předávání volebního materiálu mezi místní volební komisí a volební komisí před hlasováním
- jedno vyhotovení zápisu o přítomnosti ve volební místnosti členů a náměstků volební komise ve trvalém a rozšířeném složení

Po předání uvedeného volebního materiálu okrskové volební komisi **předá volební komise další volební materiál vedení obce/města:**

- dvě volební urny
- spreje na prsty voličů
- UV lampy
- hlasovací zástěny
- jednu kopii zápisů o účasti členů a náměstků volební komise ve volební místnosti ve trvalém a rozšířeném složení
- spony na identifikační průkazy členů volební komise
- psací potřeby, nůžky atd.

TĚSNÍCÍ PYTEL S VOLEBNÍMI MATERIÁLY

Po předání výše uvedených volebních materiálů (pro oba volební procesy), pytlů, v nichž byly volební materiály uloženy, které jsou určeny k uložení do pytlů, místní volební komise **zapečetí bezpečnostní uzavírací páskou (bílá věznice pro parlamentní volby a modrá pro prezidentské volby)**, jejichž pořadová čísla jsou uvedena v zápise o předání volebních materiálů pro parlamentní volby a v zápise o předání volebních materiálů pro prezidentské volby.

V pytlích musí být také umístěna bezpečnostní uzavírací páska, kterou byl pytel zapečetěn při předání volebního materiálu před hlasováním.

Členové volební komise, kteří materiál předložili, musí být přítomni zapečetění pytlů.

! DÁVEJTE POZOR:

Následující volební materiály se **nekládají do** pytle:

- Zápis o práci volební komise
- Zápis pozorovatelů práce volební komise
- výpis ze seznamu voličů s případným seznamem následných změn a speciální seznam voličů pro hlasování voličů v srbské armádě
- obálka s osvědčením o volebním právu mimo volební místnost
- výtisk zápisu o předání volebních materiálů po hlasování mezi volební komisí a okrskové volební komisí
- jeden výtisk zápisu o přítomnosti členů a náměstků okrskové volební komise ve stálém a rozšířeném složení ve volební místnosti.

Uvedený volební materiál ukládá místní volební komise odděleně od volebního materiálu, který je vložen do pytle.

POZNÁMKA:

V praxi se může stát, že na pytli není nálepka, která byla nalepena při předání materiálu před hlasováním. V takovém případě by měla okrskové volební komise **před zapečetěním** na pytli fixem napsat název voleb, číslo volební místnosti a název obce/města.

PŘEDÁNÍ VOLEBNÍHO MATERIÁLU PRO HLASOVÁNÍ V ZAHRANIČÍ

Stejně jako v otázce předávání volebních materiálů volebním místnostem ve volebních místnostech v zahraničí před hlasováním jsou tyto volební místnosti stanovena zvláštní pravidla **v souvislosti s předáváním volebních materiálů po hlasování**. Konkrétně volební komise z volebních místností v zahraničí nepředávají volební materiál místní volební komisi, ale přímo koordinátorovi RIKu.

Předání se uskuteční v Bělehradě, v sídle RIK. O předání se pořizuje **samostatný zápis** pro každý volební proces.

Volební komise předává volební materiál z volební místnosti v zahraničí způsobem, jakým se předává diplomatická zásilka a který zajišťuje bezpečnost volebního materiálu.

SOUČASNÉ KONÁNÍ OKRSKOVÝCH VOLEB S REPUBLIKOVÝMI VOLBAMI

Pokud se hlasovalo ve volební místnosti i v okrskových volbách, musí volební komise, stejně jako okrsková volební komise, dbát na to, aby nedošlo k záměně volebních materiálů z republikových a okrskových voleb.

12. TRESTNÉ ČINY PROTI VOLEBNÍM PRÁVŮM

Kapitola patnáctá trestního zákoníku stanoví trestné činy proti volebnímu právu. V rámci této části příručky seznámíme členy volebních komisí s těmito trestnými činy, jakož i se stanovenými tresty.

Porušení hlasovacích práv

Článek 155.

(1) Každý, kdo má v úmyslu zabránit jinému výkon volebního práva neoprávněně nezapíše voliče do seznamu voličů, vyškrtne ho z tohoto seznamu nebo mu jinak neoprávněně znemožní nebo ztíží výkon volebního práva, bude potrestán peněžitým trestem nebo odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Každý, kdo jiného násilím nebo pohnutkou nutí, aby ve volbách, odvolání nebo referendu vykonával nebo nevykonával právo volit nebo hlasovat pro nebo proti určitému kandidátovi nebo návrhu, bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až tři léta.

Poskytování a přijímání úplatků v souvislosti s hlasováním

Článek 156.

(1) Kdo nabídne, dá nebo slíbí odměnu, dar nebo jinou výhodu za to, že bude nebo nebude hlasovat ve volbách nebo referendu nebo že bude hlasovat pro nebo proti určité osobě nebo návrhu, bude potrestán peněžitým trestem nebo odnětím svobody až na tři léta.

(2) Trest uvedený v odstavci 1 tohoto článku se uloží také tomu, kdo žádá nebo obdrží dar nebo jinou výhodu za to, že bude nebo nebude hlasovat ve volbách nebo referendu nebo že bude hlasovat pro nebo proti určité osobě nebo návrhu.

(3) Spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tohoto článku člen volební komise nebo jiná osoba při plnění povinností souvisejících s hlasováním, bude potrestána odnětím svobody na tři měsíce až pět let.

(4) Dar nebo jiná výhoda propadne.

Zneužití hlasovacích práv

Článek 157.

(1) Kdo ve volbách nebo v referendu hlasuje místo jiné osoby na její jméno nebo na týž hlasovací lístek více než jednou nebo použije více než jeden hlasovací lístek, bude potrestán peněžitým trestem nebo odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Člen volební komise, který jinému umožní spáchat čin uvedený v odstavci 1 tohoto článku, bude potrestán pokutou nebo odnětím svobody až na dvě léta.

Zabránění hlasování

Článek 159.

(1) Každý, kdo násilím, pohrůzkou nebo jiným nedovoleným způsobem znemožní hlasování ve volební místnosti, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Každý, kdo brání hlasování tím, že vyvolá ve volební místnosti výtržnosti, v jejichž důsledku je hlasování přerušeno, bude potrestán peněžitým trestem nebo odnětím svobody až na dvě léta.

Porušení tajnosti hlasování

Článek 160.

(1) Každý, kdo poruší tajnost hlasování ve volbách nebo referendu, bude pokutován nebo uvězněn až na šest měsíců.

(2) Spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tohoto článku člen volební komise nebo jiná osoba při plnění povinností souvisejících s hlasováním, bude potrestána pokutou nebo odnětím svobody až na dvě léta.

Falšování výsledků hlasování

Článek 161.

Člen orgánu provádějícího volby nebo referendum nebo jiná osoba plnící úkoly spojené s hlasováním, která při sčítání hlasů přičte nebo odečte hlasovací lístky nebo hlasy nebo jinak změní počet hlasovacích lístků nebo

hlasů nebo oznámí nepravdivý výsledek hlasování, bude potrestána odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

Zničení hlasovacích dokumentů

Článek 162.

(1) Kdo zničí, poškodí, zabaví nebo zatají hlasovací lístek nebo jiný doklad o hlasování ve volbách nebo referendu, bude potrestán pokutou nebo odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tohoto článku člen volební komise nebo jiná osoba při plnění povinností souvisejících s hlasováním, bude potrestána odnětím svobody na tři měsíce až tři léta.